

**การจัดทำรายการยาเพื่อการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคหมวดค่ายา**

โดย

**อ.ดร.รุ่งเพชร เจริญวิสุทธีวงศ์**

## โครงการจัดตั้งภาควิชาบริหารเภสัชกิจ

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กันยายน 2541

## ห้องสมุด

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

สนับสนุนทุนวิจัยโดย

## สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

ภายใต้การบริหารโครงการวิจัยของ

สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

QV  
55  
ร242ก  
2541  
ฉ1

เลขที่ ๕๕๐๒๐๒ นก  
วันที่ ๒๒ เดือน สก ปี ๕๕

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย และสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ที่อำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการโครงการวิจัย ขอขอบพระคุณนายแพทย์ ไพฑูรย์ สุริยะวงศ์ไพศาล นายแพทย์วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำการวิจัย งานวิจัยชิ้นนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้ถ้าขาดผู้ประสานงานและเก็บข้อมูลในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละช่วยเก็บข้อมูลด้วยเวลาอันจำกัด ขอขอบคุณทีมงานที่เข้มแข็งของสถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย คุณสง่า อินทะจักรและเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ช่วยประสานงานจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วง ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ เกสัชกรวิบูลย์ สกุลบำรุงศิลป์ ที่ช่วยตรวจสอบชื่อทางการค้าและเป็นกำลังใจจนงานเสร็จสมบูรณ์

ความล่าช้าในการจัดทำรายงานและข้อผิดพลาดใดๆที่อาจมีในงานวิจัยนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัย แต่เพียงผู้เดียว

## บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ดัชนีผู้บริโภคหมวดค่ายา เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีราคาผู้บริโภค ในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค กองดัชนีราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ได้อาศัยรายการยาจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (สศส.) โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตระกั้ยที่กำหนดไว้ในแบบสำรวจของ สศส. มีความจำเป็นต้องเป็นปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับแบบแผนการบริโภคยาของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์สำรวจภาวะการบริโภคยาของประชาชนในปัจจุบัน เพื่อกำหนดกลุ่มยาที่มีปริมาณการบริโภคย่อยที่ครัวเรือนไทยซื้อใช้เองจากร้านยาแผนปัจจุบัน และเพื่อกำหนดชื่อยาที่เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มยา เพื่อใช้ในการสอบราคาสำหรับการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค การวิจัยเป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลชื่อทางการค้าของยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุดในร้านยา 20 รายการแรก ทำการสุ่มตัวอย่างร้านยาโดยวิธี Multistage cluster sampling จาก 4 ภาคๆละ 2 จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทุกจังหวัดเก็บข้อมูลตามเขตการปกครอง 3 เขต ได้แก่ เขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และเขตเทศบาลบริเวณใกล้เคียงที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย ระยะเวลาในการสำรวจอยู่ในช่วง 1-15 ตุลาคม 2540

จากการเก็บข้อมูล ได้ข้อมูลจากร้านยาตัวอย่าง 179 ร้านใน 10 จังหวัดทั่วประเทศ เป็นร้านยาในเขตเทศบาลร้อยละ 53.6 เขตสุขาภิบาลร้อยละ 21.2 และใกล้เคียงที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยร้อยละ 25.1 แบ่งเป็นร้านยาประเภท ขย.1 ร้อยละ 80.3 และร้านประเภท ขย.2 ร้อยละ 19.7 ผลการศึกษา สะท้อนให้เห็นว่า โดยรวมยาที่มีรายงานความถี่การจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงในร้านยาตัวอย่าง 5 อันดับแรก ได้แก่ ยาในกลุ่ม Respiratory, Alimentary, Neuro-muscular, Dermatology, และ Antibiotic ตามลำดับจากมากไปน้อย ชื่อทางการค้าของยาที่มีรายงานความถี่สูง 10 อันดับแรก ได้แก่ Tiffy®, Antacil®, paracetamol (รายงานเป็นชื่อสามัญ), Counterpain®, Decolgen®, Bisolvon®, Diane®, Hirudoid®, ยาแก้ไอ น้ำดำตราเสือดาว®, และ Actifed® เมื่อพิจารณาแยกตามเขตการปกครองและประเภทของร้านยา ขย.1 และ ขย.2 พบว่า ยา 5 กลุ่มแรกที่มีรายงานความถี่สูงของเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล จะแตกต่างกันที่ ในเขตสุขาภิบาลจะมีการจำหน่ายยาแผนโบราณมากกว่ายาในกลุ่ม Antibiotic เช่นเดียวกันกับร้านยาประเภท ขย.2 ซึ่งโดยทั่วไปมีแบบแผนการจำหน่ายยาลดลงคลึงกับร้านยาในเขตสุขาภิบาล

ชื่อทางการค้าของยาที่มีรายงานความถี่สูงที่สุดในยาในกลุ่มต่างๆ มีดังนี้ กลุ่มยา Respiratory ได้แก่ Tiffy® กลุ่มยา Alimentary ได้แก่ Antacil® กลุ่มยา Neuro-muscular ได้แก่ paracetamol (มีรายงานเป็นชื่อสามัญเป็นส่วนใหญ่) กลุ่มยา Dermatology ได้แก่ Counterpain® กลุ่มยา Antibiotic ได้แก่ amoxicillin (มีรายงานเป็นชื่อสามัญเป็นส่วนใหญ่) กลุ่มยา Contraceptive ได้แก่ Diane® กลุ่มยาแผนโบราณ ได้แก่ ยาสตรีเพ็ญภาค® กลุ่มยา Mouth/Throat ได้แก่ Mybacin®

## สารบัญ

หน้า

|                                               |    |
|-----------------------------------------------|----|
| กิตติกรรมประกาศ.....                          | ๗  |
| บทสรุปสำหรับผู้บริหาร .....                   | ๘  |
| สารบัญตาราง.....                              | ๑  |
| ความเป็นมา.....                               | 1  |
| วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....                  | 1  |
| วิธีการศึกษา .....                            | 2  |
| ผลการศึกษา.....                               | 4  |
| ข้อมูลทั่วไปของร้านยาตัวอย่าง .....           | 4  |
| ข้อมูลกลุ่มยาและชื่อยาที่มียอดจำหน่ายสูง..... | 9  |
| เอกสารอ้างอิง .....                           | 39 |
| ภาคผนวก .....                                 | 40 |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่ |                                                                                                                                                        | หน้า |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาแผนปัจจุบันทั้งหมดในประเทศไทย<br>แยกตามภาคต่างๆ.....                                                                        | 3    |
| 2        | แสดงการกระจายของจำนวนตัวอย่างแยกตามจังหวัดและเขตการปกครอง.....                                                                                         | 5    |
| 3        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามภาคและเขตการปกครอง.....                                                                                       | 5    |
| 4        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามจังหวัดและประเภทร้านยา.....                                                                                   | 6    |
| 5        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามภาคและประเภทร้านยา.....                                                                                       | 6    |
| 6        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามเขตการปกครองและ<br>ประเภทร้านยา.....                                                                          | 7    |
| 7        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามการมีเภสัชกรประจำร้าน.....                                                                                    | 7    |
| 8        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามการมีเภสัชกรประจำและ<br>ประเภทของร้านยา.....                                                                  | 8    |
| 9        | แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามการมีเภสัชกรประจำและ<br>เขตการปกครอง.....                                                                     | 8    |
| 10       | แสดงข้อมูลจำนวนรายการยาในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดขายสูงสุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง เรียงอันดับจากมากไปน้อย.....                                          | 18   |
| 11       | แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอด<br>จำหน่ายเป็นมูลค่าสูงสุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามภาค.....               | 19   |
| 12       | แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอด<br>จำหน่ายเป็นมูลค่าสูงสุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามเขตการปกครอง.....      | 20   |
| 13       | แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอด<br>จำหน่ายเป็นมูลค่าสูงสุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามประเภทร้านยา.....      | 21   |
| 14       | แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอด<br>จำหน่ายเป็นมูลค่าสูงสุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามการมีเภสัชกรประจำ..... | 22   |
| 15       | แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอด<br>จำหน่ายเป็นมูลค่าสูงสุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามจังหวัด.....           | 23   |
| 16       | แสดงชื่อทางการค้าของยา 5 อันดับแรก ที่มีรายงานความถี่ในการจำหน่ายมาก<br>ในแต่ละกลุ่มยา.....                                                            | 25   |
| 17       | แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 รายการแรกในร้านยา<br>เรียงอันดับจากมากไปน้อย.....                                                    | 26   |

## รายงาน การจัดทำรายการยาเพื่อการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคมหุดค่ายา

### ความเป็นมา

ดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีราคาผู้บริโภค และเป็นดัชนีที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเฝ้าระวังราคาขายปลีกของยาที่ผู้บริโภคร้องรับภาระ โดยเฉพาะในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอย่างในปัจจุบัน เนื่องจากยาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชนและเป็นสินค้าควบคุมของกระทรวงพาณิชย์ จึงจำเป็นต้องมีกลไกเพื่อใช้ในการติดตามและกำกับความผันผวนของราคา ในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค กองดัชนีราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ อาศัยรายการยาจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (สศส.) โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในอดีตได้ดำเนินการทุก 5 ปี นับแต่ปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา สศส. ได้ดำเนินการสำรวจครัวเรือนทุก 2 ปี ครั้งล่าสุด สำรวจเมื่อปี พ.ศ. 2539 และการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครั้งต่อไปจะทำในปี พ.ศ. 2541 ในส่วนของค่าใช้จ่ายครัวเรือนด้านยานั้น แบบสอบถามของ สศส. 2539 <sup>(1,2)</sup> ได้ถามครัวเรือนถึงมูลค่ายาที่ครัวเรือนซื้อใช้เองจากร้านยา ทั้งหมด 15 รายการ โดยรวมไว้เป็นคำถามในหมวดค่าเวชภัณฑ์ ถึงแม้การสำรวจครั้งล่าสุดจะเป็นการเก็บข้อมูลเมื่อปี 2539 แต่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการยาที่ครัวเรือนซื้อใช้เองจากร้านยา ในแบบสำรวจนั้น ได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงครั้งใหญ่เพื่อใช้สำหรับการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518/2519 ตะกร้ายาที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามของ สศส. 2539 จึงอาจจะไม่สะท้อนการใช้ยาของประชาชนตามความเป็นจริงในปัจจุบันอย่างเหมาะสม การจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคจากข้อมูลแบบสำรวจ สศส. ในลักษณะเดิมจึงอาจจะไม่เที่ยงตรงเท่าที่ควร การสำรวจเพื่อปรับตะกร้ายาของ สศส. 2539 ให้มีความเหมาะสมและทันสมัยกับแบบแผนการบริโภคยา จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับข้อมูลในแบบสำรวจของ สศส. 2541 และการปรับรายการยาในการสำรวจราคาของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เพื่อให้สะท้อนลักษณะการซื้อยาใช้เองของประชาชนได้ตรงความเป็นจริงมากขึ้น ส่งผลให้การจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค โดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์มีความสอดคล้องกับแบบแผนการบริโภคยาของประชาชนมากขึ้น นอกจากนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลนี้ไปใช้ในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อกำหนดกลุ่มยา (Therapeutic Group) ที่มีปริมาณการบริโภคบ่งชี้ ที่ครัวเรือนไทยซื้อใช้เองจากร้านยาแผนปัจจุบัน โดยกำหนดให้การบริโภคบ่งชี้ หมายถึง รายการยาที่มีมูลค่าการบริโภคสูงสุด (ยอดขาย หรือ Sales volume) (มูลค่าการบริโภครวมจากผลคูณของจำนวนและราคาขายของยาแต่ละรายการ)
2. เพื่อกำหนดดัชนียาที่เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่ม (Therapeutic Group) ที่มีการบริโภคบ่งชี้โดยครัวเรือนไทย สำหรับการสอบราคาซื้อขายดังกล่าวในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค

## วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลรายการยาตามชื่อทางการค้า ที่มียอดขาย (Sales volume) สูงที่สุดในร้าน 20 รายการแรก โดยไม่มีการจัดอันดับตามยอดขาย เนื่องจากร้านยาส่วนใหญ่ไม่มีการบันทึกยอดขายตามรายการยา การเก็บข้อมูลอันดับยอดขายจะได้ข้อมูลประมาณการเท่านั้น ไม่สามารถได้ข้อมูลอันดับที่ถูกต้อง ดังนั้นการวิจัยนี้จึงเก็บข้อมูลรายการยาที่มียอดขายสูงเป็นอันดับต้นๆ 20 อันดับโดยไม่จัดอันดับ ซึ่งจะเป็นข้อมูลประมาณการเช่นเดียวกัน การวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากร้านยาแผนปัจจุบันทั่วประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยร้านยาสองประเภท คือ ขย.1 (ร้านยาแผนปัจจุบัน) และ ขย.2 (ร้านยาแผนปัจจุบันที่จำหน่ายเฉพาะยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ) ทำการสุ่มตัวอย่างร้านยาโดยวิธี Multistage Cluster Sampling จาก 4 ภาคๆ ละ 2 จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนี้

1. ภาคเหนือ เลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัด เชียงใหม่ และ พะเยา
2. ภาคอีสาน เลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัด นครราชสีมา และชัยภูมิ
3. ภาคกลาง เลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัด ราชบุรี และ อโยธยา
4. ภาคใต้ เลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัด สงขลา และ สุราษฎร์ธานี
5. กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เลือกเก็บข้อมูลจากจังหวัด กรุงเทพมหานคร และ ปทุมธานี

การออกแบบการเก็บข้อมูลจากร้านยาได้ใช้เกณฑ์เขตการปกครองเป็นหลัก และไม่ใช้เกณฑ์ประเภทของร้านยา (ขย.1 และ ขย.2) ร่วมด้วย จำนวนร้านยาประเภท ขย.1 และขย.2 จะถูกสุ่มเก็บตามการกระจายตัว เนื่องจากการกระจายตัวของร้านยาทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันระหว่างกรุงเทพฯและภูมิภาค และระหว่างเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล โดยกรุงเทพฯและเขตเทศบาลจะประกอบด้วยร้านยา ขย.1 เป็นส่วนใหญ่ ส่วนภูมิภาคและเขตสุขาภิบาลมักมีร้านยา ขย.2 เป็นจำนวนมากกว่า ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 1 ซึ่งแสดงข้อมูลจำนวนร้านยาแยกตามภาคต่างๆทั่วประเทศไทย ในขณะที่จำนวนร้านยา ขย.1 และ ขย.2 ทั่วประเทศมีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวนร้านยาประเภท ขย.1 ร้อยละ 51.46 (หรือ 2694 ร้านจาก 5235 ร้านยา) อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เหลือซึ่งมีจำนวนน้อยกว่าร้อยละ 50 กระจายอยู่ใน 75 จังหวัดในภูมิภาค ส่วนร้อยละ 86.49 (หรือ 4577 ร้านจาก 5292 ร้านยา) ของร้านยา ขย.2 อยู่ในเขตภูมิภาค สำหรับกรุงเทพมหานครประมาณร้อยละ 79 เป็นร้านยาประเภท ขย.1 ในภูมิภาคประมาณร้อยละ 64 เป็นร้านยาประเภท ขย.2

การออกแบบเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ ได้แบ่งเก็บข้อมูลตามเขตการปกครองเป็น 3 เขต ได้แก่

1. เขตเทศบาล เก็บข้อมูลจังหวัดละประมาณ 5 ร้านยา  
สำหรับกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลประมาณ 40 ร้านยา
2. เขตสุขาภิบาล เก็บข้อมูลจังหวัดละประมาณ 4 ร้านยา โดยผู้เก็บข้อมูลจะเลือก 2-4 เขตสุขาภิบาล เขตละ 1-2 ร้านยา
3. ร้านยาในเขตเทศบาลที่อยู่ใกล้บริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย เก็บข้อมูลจังหวัดละประมาณ 4 ร้านยา  
สำหรับกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลประมาณ 10 ร้านยา

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประมาณ 2 สัปดาห์ ตั้งแต่ 1 - 15 เดือนตุลาคม 2540

ตารางที่ 1: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาแผนปัจจุบันทั้งหมดในประเทศไทยแยกตามภาคต่างๆ

| <div> <div>ประเภทร้านยา</div> <div>ภาค</div> </div> | จำนวนร้านยา       |                   |                    |
|-----------------------------------------------------|-------------------|-------------------|--------------------|
|                                                     | ชย.1              | ชย.2              | รวม (ร้อยละ)       |
| <b>ภูมิภาค</b>                                      |                   |                   |                    |
| ภาคเหนือ                                            | 530               | 1,085             | 1,615 (15.34)      |
| ภาคอีสาน                                            | 403               | 1,217             | 1,620 (15.39)      |
| ภาคกลาง                                             | 1,049             | 1,346             | 2,395 (22.75)      |
| ภาคตะวันออก                                         | 178               | 344               | 522 (4.96)         |
| ภาคใต้                                              | 381               | 585               | 966 (9.18)         |
| <b>รวมภูมิภาค</b>                                   | 2,541<br>(35.69%) | 4,577<br>(64.71%) | 7,118 (67.62)      |
| กรุงเทพมหานคร                                       | 2,694<br>(79.03%) | 715<br>(20.97%)   | 3,409 (32.38)      |
| <b>รวมทั้งสิ้น</b>                                  | 5,235<br>(49.73%) | 5,292<br>(50.27%) | 10,527<br>(100.00) |

ที่มา: ข้อมูลจากกองควบคุมยา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2540

การเลือกร้านยาเพื่อเก็บข้อมูล โดยใช้วิธี Multistage cluster sampling นั้น ในกรณีของเขตภูมิภาค ผู้วิจัยได้ออกแบบการเลือกตัวอย่างถึงระดับจังหวัด และกำหนดจำนวนเขตและจำนวนร้านยาที่ต้องการ ส่วนเขตหรืออำเภอที่เลือกเก็บและร้านที่เลือกเก็บเป็นการตัดสินใจของผู้เก็บข้อมูล สำหรับกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ออกแบบการเลือกตัวอย่างถึงระดับเขต โดยเลือกเก็บข้อมูลทุกเขตและกำหนดจำนวนร้านยาที่ต้องการไว้ ส่วนการเลือกร้านยาเป็นการตัดสินใจของผู้เก็บข้อมูล สำหรับร้านยาที่อยู่ใกล้บริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย ในกรณีของภูมิภาค ผู้วิจัยกำหนดจำนวนร้าน แต่ผู้เก็บข้อมูลเป็นผู้เลือกพื้นที่และร้านยา การเก็บข้อมูลกลุ่มนี้ได้อาศัยพิจารณาและการตัดสินใจของผู้เก็บข้อมูลซึ่งเป็นคนท้องถิ่นเป็นหลัก ส่วนกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผู้วิจัยเป็นผู้เลือกพื้นที่และกำหนดจำนวน ผู้เก็บข้อมูลเป็นผู้เลือกร้านยา การกำหนดบริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยในกรุงเทพมหานครอาศัยพื้นที่ชุมชนแออัดตามแผนที่ของสำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร ประกอบกับการสังเกตและพิจารณาของผู้เก็บข้อมูล

### ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ผลการวิจัยได้แยกเป็น 2 ส่วนหลัก ส่วนแรกเป็นข้อมูลทั่วไปของร้านยาตัวอย่างทั้งหมด 179 ร้าน แยกตามลักษณะและปัจจัยต่างที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เขตการปกครอง เขตพื้นที่จังหวัดและภาค ประเภทของร้านยา (ขย.1 หรือ ขย.2) และการมีเภสัชกรประจำร้าน ส่วนที่ 2 เป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการแรกที่รายงานโดยร้านยาตัวอย่าง การวิเคราะห์ผลได้วิเคราะห์แยกตามกลุ่มยาและแยกตามชนิดของยา

#### 1. ข้อมูลทั่วไปของร้านยาตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูล ได้ข้อมูลทั้งหมด 179 ร้านยา จาก 10 จังหวัด ทั่วประเทศไทย ตารางที่ 2 แสดงการกระจายตัวของจำนวนร้านยาตัวอย่างในจังหวัดต่างๆที่เก็บข้อมูลได้ แยกตามเขตการปกครองเป็น 3 เขต คือ เขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และเขตเทศบาลบริเวณใกล้ที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย ข้อมูลจากร้านยาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (ปทุมธานี) รวมกันคิดเป็นร้านยาประมาณร้อยละ 40 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ส่วนอีก 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้ มีจำนวนร้านยาตัวอย่างภาคละประมาณร้อยละ 15 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด ในส่วนของกรุงเทพมหานคร มีร้านยาในเขตสุขาภิบาล 1 ร้าน เนื่องจากเป็นร้านยาในเขตนนทบุรี ร้านยาในเขตนนทบุรีเป็นข้อมูลเพิ่มเติมที่ผู้เก็บข้อมูลเก็บเกินและผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ร่วมด้วย จากจำนวนร้านยาตัวอย่างทั้งหมดเป็นร้านยาในเขตเทศบาลร้อยละ 53.6 เขตสุขาภิบาลร้อยละ 21.2 และเขตเทศบาลที่อยู่ใกล้ที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยร้อยละ 25.1 กรุงเทพฯและปริมณฑล มีจำนวนร้านยาในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และบริเวณใกล้ที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย คิดเป็นร้อยละ 73.6, 6.9, และ 19.4 ของจำนวนร้านยาตัวอย่างทั้งหมดในเขต ตามลำดับ ในขณะที่ภูมิภาคอีก 8 จังหวัดมีจำนวนร้านยาตัวอย่างแบ่งตามเขตการปกครองคิดเป็นร้อยละ 40.2, 30.8, และ 29.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลการกระจายตัวของร้านยาตัวอย่างในจังหวัดต่างๆ แยกตามประเภทร้านยา ขย.1 และ ขย.2 ส่วนตารางที่ 5 เป็นข้อมูลของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามภาคและประเภทร้านยา พบว่าร้อยละ 80.3 ของร้านยาตัวอย่างทั้งหมดเป็นร้านยาประเภท ขย.1 และร้อยละ 19.7 เป็นร้านยา ขย.2 ในเขตภูมิภาค ภาคเหนือมีจำนวนร้านยาตัวอย่างเป็น ขย.2 จำนวนน้อยที่สุด ภาคกลางจะมีจำนวนร้านยา ขย.2 (ร้อยละ 37.0) เป็นจำนวนมากที่สุด

ตารางที่ 2: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามจังหวัดและเขตการปกครอง

| เขตการปกครอง<br>จังหวัด | จำนวนร้านยา |              |                      | จำนวนร้านยา<br>รวม | ร้อยละ |
|-------------------------|-------------|--------------|----------------------|--------------------|--------|
|                         | เขตเทศบาล   | เขตสุขาภิบาล | แหล่งผู้มิรายได้น้อย |                    |        |
| เชียงใหม่               | 5           | 4            | 4                    | 13                 | 7.3    |
| พิษณุโลก                | 6           | 4            | 4                    | 14                 | 7.8    |
| นครราชสีมา              | 5           | 4            | 4                    | 13                 | 7.3    |
| ชัยภูมิ                 | 5           | 4            | 4                    | 13                 | 7.3    |
| ราชบุรี                 | 6           | 5            | 3                    | 14                 | 7.8    |
| อยุธยา                  | 5           | 4            | 4                    | 13                 | 7.3    |
| สุราษฎร์ธานี            | 6           | 4            | 4                    | 14                 | 7.8    |
| สงขลา                   | 5           | 4            | 4                    | 13                 | 7.3    |
| ปทุมธานี                | 8           | 4            | 1                    | 13                 | 7.3    |
| กรุงเทพมหานคร           | 45          | 1            | 13                   | 59                 | 33.0   |
| รวม                     | 96 (53.6%)  | 38 (21.2%)   | 45 (25.1%)           | 179                | 100.0  |

ตารางที่ 3: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามภาคและเขตการปกครอง

| เขตการปกครอง<br>ภาค         | จำนวนร้านยา   |               |                      | จำนวนร้านยา<br>รวม | ร้อยละ |
|-----------------------------|---------------|---------------|----------------------|--------------------|--------|
|                             | เขตเทศบาล     | เขตสุขาภิบาล  | แหล่งผู้มิรายได้น้อย |                    |        |
| ภูมิภาค                     |               |               |                      |                    |        |
| ภาคเหนือ                    | 11            | 8             | 8                    | 27                 | 15.1   |
| ภาคอีสาน                    | 10            | 8             | 8                    | 26                 | 14.5   |
| ภาคกลาง                     | 11            | 9             | 7                    | 27                 | 15.1   |
| ภาคใต้                      | 11            | 8             | 8                    | 27                 | 15.1   |
| รวมภูมิภาค                  | 43<br>(40.2%) | 33<br>(30.8%) | 31<br>(29.0%)        | 107                | 59.8   |
| กรุงเทพมหานคร<br>และปริมณฑล | 53<br>(73.6%) | 5<br>(6.9%)   | 14<br>(19.4%)        | 72                 | 40.2   |
| รวมทั้งสิ้น                 | 96 (53.6%)    | 38 (21.2%)    | 45 (25.1%)           | 179                | 100.0  |

ตารางที่ 4: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามจังหวัดและประเภทร้านยา

| จังหวัด \ ประเภทร้านยา | จำนวนร้านยา        |                   | จำนวนร้านยา<br>รวม | ร้อยละ       |
|------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|--------------|
|                        | ขย.1               | ขย.2              |                    |              |
| เชียงใหม่              | 13                 | 0                 | 13                 | 7.3          |
| พิษณุโลก               | 9                  | 5                 | 14                 | 7.8          |
| นครราชสีมา             | 8                  | 5                 | 13                 | 7.3          |
| ชัยภูมิ                | 9                  | 4                 | 13                 | 7.3          |
| ราชบุรี                | 7                  | 7                 | 14                 | 7.8          |
| อยุธยา                 | 10                 | 3                 | 13                 | 7.3          |
| สุราษฎร์ธานี           | 9                  | 4                 | 14                 | 7.8          |
| สงขลา                  | 9                  | 4                 | 13                 | 7.3          |
| ปทุมธานี               | 11                 | 2                 | 13                 | 7.3          |
| กรุงเทพมหานคร          | 58                 | 1                 | 59                 | 33.0         |
| <b>รวม</b>             | <b>143 (80.3%)</b> | <b>35 (19.7%)</b> | <b>178</b>         | <b>100.0</b> |

ตารางที่ 5: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามภาคและประเภทร้านยา

| ภาค \ ประเภทร้านยา          | จำนวนร้านยา        |                   | จำนวนร้านยา<br>รวม | ร้อยละ       |
|-----------------------------|--------------------|-------------------|--------------------|--------------|
|                             | ขย.1               | ขย.2              |                    |              |
| <b>ภูมิภาค</b>              |                    |                   |                    |              |
| ภาคเหนือ                    | 22                 | 5                 | 27                 | 15.2         |
| ภาคอีสาน                    | 17                 | 9                 | 26                 | 14.6         |
| ภาคกลาง                     | 17                 | 10                | 27                 | 15.2         |
| ภาคใต้                      | 18                 | 8                 | 26                 | 14.6         |
| <b>รวมภูมิภาค</b>           | 74<br>(69.8%)      | 32<br>(30.2%)     | 106                | 59.6         |
| กรุงเทพมหานคร<br>และปริมณฑล | 69<br>(95.8%)      | 3<br>(4.2%)       | 72                 | 40.4         |
| <b>รวมทั้งสิ้น</b>          | <b>143 (80.3%)</b> | <b>35 (19.7%)</b> | <b>178</b>         | <b>100.0</b> |

ตารางที่ 6: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามเขตการปกครองและประเภทของร้านยา

| ประเภทร้านยา<br>เขตการปกครอง | จำนวนร้านยา (ร้อยละ) |           |
|------------------------------|----------------------|-----------|
|                              | ขย.1                 | ขย.2      |
| เขตเทศบาล                    | 92 (64.3)            | 4 (11.4)  |
| เขตสุขาภิบาล                 | 17 (11.9)            | 21 (60.0) |
| แหล่งผู้มีรายได้น้อย         | 34 (23.8)            | 10 (28.6) |
| รวม                          | 143 (80.3)           | 35 (19.7) |

ตารางที่ 7: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามการมีเภสัชกรประจำร้าน

| เภสัชกรประจำ | จำนวนร้านยา | ร้อยละ |
|--------------|-------------|--------|
| มี           | 101         | 56.4   |
| ไม่มี        | 74          | 41.3   |
| ไม่ระบุ      | 4           | 2.2    |
| รวม          | 179         | 100.0  |

ตารางที่ 8: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามการมีเภสัชกรประจำและประเภทของร้านยา

| ประเภทร้านยา<br>เภสัชกรประจำ | จำนวนร้านยา (ร้อยละ) |           |
|------------------------------|----------------------|-----------|
|                              | ขย.1                 | ขย.2      |
| มี                           | 96 (68.1)            | 5 (15.2)  |
| ไม่มี                        | 45 (31.9)            | 28 (84.8) |
| รวม                          | 141 (81.0)           | 33 (19.0) |

ตารางที่ 9: แสดงการกระจายของจำนวนร้านยาตัวอย่างแยกตามการมีเภสัชกรประจำและเขตการปกครอง

| เขตการปกครอง<br>เภสัชกรประจำ | จำนวนร้านยา (ร้อยละ) |              |                      |
|------------------------------|----------------------|--------------|----------------------|
|                              | เขตเทศบาล            | เขตสุขาภิบาล | แหล่งผู้มีรายได้น้อย |
| มี                           | 65 (68.4)            | 13 (37.1)    | 23 (51.1)            |
| ไม่มี                        | 30 (31.6)            | 22 (62.9)    | 22 (48.9)            |
| รวม                          | 95 (54.3)            | 35 (20.0)    | 45 (25.7)            |

ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลมีร้านยา ขย.1 คิดเป็นร้อยละ 95.8 และ ขย.2 ร้อยละ 4.2 ส่วน 8 จังหวัดในเขตภูมิภาคมีจำนวนร้านยาแยกตามประเภท ขย.1 และ ขย.2 เป็นร้อยละ 69.8 และ 30.2 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ดูการกระจายตัวของร้านยาตัวอย่างแยกตามเขตการปกครองและประเภทของร้านยา (ตารางที่ 6) จะเห็นว่า ร้อยละ 60.0 ของร้านยา ขย.2 อยู่ในเขตสุขภาพ ในขณะที่ยังมีจำนวนร้อยละ 64.3 ของร้านยา ขย.1 อยู่ในเขตเทศบาล

จากจำนวนร้านยาตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 56.4 มีเภสัชกรประจำร้าน อีกร้อยละ 41.3 ไม่มีเภสัชกรประจำร้าน (ตารางที่ 7) ในขณะที่ร้านยา ขย.1 จำนวนร้อยละ 68.1 รายงานว่ามีเภสัชกรประจำร้าน จำนวนร้อยละ 84.8 ของร้านยา ขย.2 ไม่มีเภสัชกรประจำ (ตารางที่ 8) เมื่อแยกพิจารณาตามเขตการปกครอง พบว่า ร้านยาในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.4) มีเภสัชกรประจำ และร้อยละ 62.9 ของร้านยาในเขตสุขภาพไม่มีเภสัชกรประจำ (ตารางที่ 9)

## 2. ข้อมูลกลุ่มยาและชื่อยาที่มียอดขายสูง

การวิเคราะห์ข้อมูลชนิดของยาโดยใช้ข้อมูลรายการยาที่มียอดขายเป็นมูลค่าสูงที่สุดในร้าน 20 รายการแรก ในการเก็บข้อมูล ร้านยาได้รายงานโดยให้ชื่อทางการค้าของยา อย่างไรก็ตามบางชนิด เนื่องจากเป็นยาที่มีการใช้กันทั่วไป ร้านยาบางร้านได้รายงานเป็นชื่อสามัญ เช่น ในกรณีของยา paracetamol ร้านยาตัวอย่างหลายรายได้ให้ข้อมูลเป็นชื่อทางการค้า เช่น Tylenol®, Calpol® แต่อีกหลายร้านก็ได้ให้ข้อมูลเป็นชื่อสามัญ paracetamol โดยไม่ให้ชื่อการค้า การวิเคราะห์ข้อมูลยาได้วิเคราะห์เป็น 2 ลักษณะ คือวิเคราะห์แยกตามกลุ่มยาและแยกตามชื่อยา การแบ่งกลุ่มยาได้แบ่งตาม Pharmacological classification ส่วนการวิเคราะห์ตามชื่อยาจะใช้ชื่อสามัญเป็นหลัก และรวมชื่อทางการค้าที่มีชื่อสามัญเดียวกันไว้ด้วยกัน (ตารางที่ 17) เพื่อพิจารณาชนิดของยาที่มีการจำหน่ายบ่อยและเป็นมูลค่ามาก รวมทั้งชื่อทางการค้าของยาที่เป็นที่นิยมสำหรับยาแต่ละชนิด ในกรณีเป็นสูตรยาผสม คือมีตัวยามากกว่า 1 ชนิดในตำรับเดียวกัน จะจัดรวมเป็นยาเดียวกันเฉพาะในกรณีที่ยานั้นมีส่วนผสมของตัวยาที่ออกฤทธิ์ทุกชนิดเหมือนกันและมีในปริมาณเท่ากัน (ยกเว้น ยาชาตุน้ำแดง ซึ่งโดยทั่วไปมักจะมียาชื่อเรียกทางการค้าคล้ายคลึงหรือเหมือนกันมาก จึงจัดไว้เป็นยาเดียวกัน ถึงแม้จะมีตัวยาและปริมาณที่แตกต่างกัน) ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ จะเลือกวิเคราะห์เฉพาะรายการที่จัดเป็นยา จะไม่นับรายการสินค้าที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นยา เช่น Smooth E®, KA Cream®, Brand® เป็นต้น

ส่วนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เนื่องจากร้านยาแต่ละร้านให้ข้อมูลเป็นรายการยาในร้าน 20 รายการที่มียอดขายสูงที่สุด (โดยไม่มีข้อมูลมูลค่ายา) ข้อมูลจึงถูกวิเคราะห์ในลักษณะความถี่ของการรายงานของยาแต่ละรายการ และความถี่ของการรายงานของแต่ละกลุ่มยา ตัวอย่างเช่น ถ้าร้านยาตัวอย่างร้านหนึ่ง ให้ข้อมูลว่ามีการจำหน่ายยาต่อไปนี้ เป็นมูลค่าสูง paracetamol, Tylenol®, Calpol® ในกรณีของร้านนี้ paracetamol จะถูกนับว่ามีการรายงาน 3 ครั้ง (ความถี่ = 3) โดยเป็นความถี่ของ paracetamol = 1, Tylenol® = 1, และ Calpol® = 1 และเนื่องจาก paracetamol ถูกจัดไว้เป็นยาในกลุ่ม Neuro-muscular ร้านยาจึงมีรายงานในกลุ่มยา Neuro-muscular เป็นความถี่ = 3 ด้วย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลชนิดของยาตามชื่อทางการค้าที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุดในร้านยา 20 รายการแรก โดยภาพรวมในตารางที่ 10 พบว่า ยาในกลุ่ม Respiratory เป็นกลุ่มยาที่มีรายงานเป็นความถี่สูงสุดเป็นอันดับ 1 ในร้านยาตัวอย่าง มีความถี่ในการรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่มนี้ ทั้งหมด 626 รายการ จาก 179 ร้านยาตัวอย่าง หรือเฉลี่ย 3.50 รายการต่อร้านยา 1 ร้าน (Standard deviation = 1.69) ร้านที่มีรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่มนี้เป็นความถี่สูงสุด (Maximum) มีรายงาน 8 รายการ ส่วนร้านที่มีรายงานน้อยที่สุด (Minimum) จะไม่มีรายงานยาการจำหน่ายยาในกลุ่มนี้เลย ยาในกลุ่มนี้ส่วนมากเป็นยาสำหรับรักษาอาการหวัดเป็นหลัก ได้แก่ มีน้ำมูก คัดจมูก ไอ รวมทั้ง มีเสมหะ ยาในกลุ่มอื่นที่มีรายงานการจำหน่ายรองลงมา และเป็นกลุ่มยาที่มีความถี่เฉลี่ยมากกว่า 1 รายการต่อร้าน ได้แก่ ยาในกลุ่ม Alimentary, Neuro-muscular, Dermatology, Antibiotic, Contraceptive, และ ยาแผนโบราณ (Traditional Medicine) ตามลำดับ ส่วนกลุ่มยาที่มีความถี่เฉลี่ยน้อยกว่า 1 รายการต่อร้าน ได้แก่ ยาในกลุ่ม Mouth/Throat, Vitamin & Mineral, Cardiovascular (CVS) & Hematopoietic, Allergy, Miscellaneous, Other Chemotherapy, Eye, Metabolism, Hormone, และ Genitourinary ตามลำดับจากมากจนถึงน้อย ยาในกลุ่มที่มีรายงานยอดจำหน่ายสูงเป็นความถี่น้อยที่สุด ได้แก่ ยาในกลุ่ม Genitourinary ซึ่งมียาเพียง 7 รายการเท่านั้น เฉลี่ยร้านละ 0.04 รายการ (Standard deviation = 0.22) ยาในกลุ่มนี้ที่มีรายงานการจำหน่าย ได้แก่ ยาสำหรับรักษาการติดเชื้อในช่องคลอดสตรีเป็นหลัก อาจเป็นข้อสังเกตได้ว่า ผู้ป่วยด้วยอาการนี้มีจำนวนน้อย ซึ่งเนื่องมาจากอาการนี้มีผู้ป่วยเป็นจำนวนน้อยส่วนหนึ่งและเป็นอาการที่เกิดเฉพาะกลุ่มสตรีเท่านั้นอีกส่วนหนึ่ง ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ เป็นไปได้ว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่มีอาการติดเชื้อในช่องคลอดมักไปพบแพทย์มากกว่าการมาซื้อยาใช้เองจากร้านยา ตามทฤษฎี ยาในกลุ่ม Neuro-muscular จะรวมทั้ง ยาแก้ปวดลดไข้ ยาแก้ไอ แก้เสมหะ และกล้ามเนื้อ และรวมทั้งยาที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทกลุ่มต่างๆ จากการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ยาในกลุ่มออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทไม่ใช้กลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายสูงในร้านยา ดังนั้นยาในกลุ่มนี้จึงประกอบด้วย ยาแก้ปวดลดไข้ และ ยาแก้ไอ แก้เสมหะ และกล้ามเนื้อเป็นหลัก เช่นเดียวกับยาในกลุ่ม Cardiovascular (CVS) & Hematopoietic ซึ่งจะรวมทั้งยาในกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด จากข้อมูลที่ได้รับ ไม่มีรายงานยอดจำหน่ายสูงของยาในกลุ่มโรคหัวใจ กลุ่มนี้จึงเป็นยาเกี่ยวกับหลอดเลือดเป็นหลัก อย่างไรก็ตามยาในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีรายงานความถี่ไม่สูงนัก

รายงานยาที่มียอดจำหน่ายสูงแยกตามกลุ่มยาและตามภาค ในตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ยาในกลุ่มที่มียอดจำหน่ายสูงเป็นอันดับต้นๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาคมีความคล้ายคลึงกัน ยกเว้นภาคกลาง ยาในกลุ่มที่มีรายงานความถี่สูง 5 อันดับแรกที่ตรงกัน ได้แก่ ยาในกลุ่ม Alimentary, Respiratory, Neuro-muscular, Antibiotic, และ Dermatology อย่างไรก็ตามการเรียงอันดับมากน้อยจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละภาค ภาคกลางมีรายงานการจำหน่ายยาแผนโบราณด้วยความถี่เป็นอันดับที่ 5 สูงกว่ายาในกลุ่ม Antibiotic ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มยาที่มีรายงานความถี่สูงสุด ได้แก่ Respiratory รองลงมา ได้แก่ Neuro-muscular, Antibiotic, Dermatology, และ Alimentary ตามลำดับ โดยยาในกลุ่ม Antibiotic, Dermatology, และ Alimentary มีความถี่ใกล้เคียงกันมาก ยาในกลุ่ม Respiratory มีรายงานเป็นอันดับแรกในทุกภาคยกเว้นภาคอีสาน ยาในกลุ่ม Alimentary เป็นยาที่มีรายงานความถี่เป็นอันดับแรกของภาคอีสาน Antibiotic ได้รับรายงานเป็นอันดับที่ 5 ของภาคอีสาน และภาคใต้ ส่วนภาคเหนือ นั้น อันดับที่ 5 ได้แก่ Neuro-muscular ซึ่งมีความถี่ใกล้เคียงกับยาในกลุ่ม

Alimentary สำหรับยาในกลุ่ม Genitourinary ซึ่งเป็นยาที่มีรายงานความถี่รวมน้อยที่สุด (ตารางที่ 10) ไม่มีรายงานว่ามียาดำเนินการสูง (ความถี่เป็นศูนย์) ในภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคกลาง ส่วนยาในกลุ่ม Hormone ไม่มีรายงานในภาคอีสาน และภาคใต้ ยาในกลุ่ม Metabolism ไม่มีรายงานในภาคอีสาน และภาคกลาง เมื่อพิจารณาความถี่เฉลี่ยของยาในกลุ่มอื่นๆ โดยรวมจะมีรายงานที่คล้ายคลึงตามภาคต่างๆ ความแตกต่างของการจำหน่ายมีเพียงในบางกลุ่มยา ได้แก่ ยาในกลุ่ม Contraceptive ในขณะที่ภาคเหนือจะมีรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่มนี้โดยเฉลี่ยสูงกว่าภาคอื่นๆ ภาคอีสานมีรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่มนี้โดยเฉลี่ยน้อยกว่าภาคอื่น ยาในกลุ่ม Contraceptive ได้แก่ ยาคุมกำเนิดทั้งชนิดรับประทานทุกวันซึ่งรวมทั้ง Diane® และยาคุมกำเนิดชนิดชั่วคราว ในกรณีของ Diane® นั้น เป็นยาที่มีรายงานความถี่ค่อนข้างสูง (ตารางที่ 17) และเป็นยาที่มีการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการคุมกำเนิดและรักษาลิว ข้อมูลนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้ยาในกลุ่มนี้ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ ภาคกลางจะเป็นภาคที่มีรายงานการจำหน่ายยาแผนโบราณเป็นความถี่เฉลี่ยที่สูงกว่าภาคอื่นทั่วไป ยาในกลุ่ม Vitamin & Mineral เป็นอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีรายงานความถี่เฉลี่ยสูงในภาคเหนือ แต่ต่ำในภาคกลาง ข้อมูลการจำหน่ายยารุน้อยในภาคกลางอาจสนับสนุนด้วย การจำหน่ายยาแผนโบราณที่ค่อนข้างสูงในพื้นที่นี้ ยาในกลุ่ม Other Chemotherapy ซึ่งมีรายงานการจำหน่ายส่วนใหญ่เป็นยาถ่ายพยาธิ (ตารางที่ 16) พบว่า มีรายงานความถี่เฉลี่ยในภาคอีสานสูงกว่าภาคอื่นๆ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการจำหน่ายยาแยกตามเขตการปกครอง ดังตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มยาที่มีรายงานยอดจำหน่ายสูง 5 อันดับแรก ในเขตเทศบาล ได้แก่ ยาในกลุ่ม Respiratory, Neuro-muscular, Alimentary, Dermatology, และ Antibiotic ตามลำดับ โดย Dermatology และ Alimentary มีความถี่ใกล้เคียงกัน ส่วนเขตสุขาภิบาล ได้แก่ ยาในกลุ่ม Alimentary, Respiratory, Neuro-muscular, Dermatology, และ Traditional medicine หรือยาแผนโบราณ ตามลำดับ ส่วนเขตเทศบาลใกล้เคียงบริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย ได้แก่ ยาในกลุ่ม Respiratory, Dermatology, Alimentary, Neuro-muscular, และ Antibiotic ตามลำดับ ในขณะที่เขตเทศบาลรวมทั้งบริเวณใกล้เคียงที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย มีรายงานยา 5 อันดับแรกเหมือนกัน แต่อันดับมากน้อยแตกต่างกัน ยาที่มีรายงานความถี่เฉลี่ยในบริเวณใกล้เคียงที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยสูงกว่าในเขตเทศบาล ได้แก่ ยาในกลุ่ม Dermatology และ Alimentary แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้ซื้อในเขตเทศบาลมีความแตกต่างกันอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก เหตุผลหนึ่งอาจเนื่องจากร้านยาส่วนใหญ่มักเป็นสถานที่ให้บริการผู้ป่วยรายได้น้อยจนถึงระดับกลาง มีเฉพาะในบางพื้นที่หรือบางร้านเท่านั้นที่ร้านยามีการตกแต่งร้านและเลือกจำหน่ายสินค้าที่มีเป้าหมายเน้นลูกค้ารายได้ปานกลางจนถึงรายได้สูง ดังนั้นจึงเห็นความแตกต่างระหว่างแหล่งผู้มีรายได้น้อย และเขตเทศบาลทั่วไปไม่ชัดเจนนัก เขตสุขาภิบาลจะมีรายงานการจำหน่ายยาแผนโบราณมากกว่ายาในกลุ่ม Antibiotic โดยยาแผนโบราณ สำหรับเขตเทศบาลใกล้เคียงบริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย มีรายงานความถี่เป็นอันดับที่ 6 ส่วนเขตเทศบาล นั้นมีรายงานความถี่เป็นอันดับที่ 7 รองจากอันดับ 6 ยาคุมกำเนิด ในเขตสุขาภิบาลเป็นที่น่าสังเกตว่า ในขณะที่มีรายงานความถี่เฉลี่ยของยาแผนโบราณมากกว่าเขตอื่น มีรายงานความถี่เฉลี่ยของยาในกลุ่ม Contraceptive น้อยกว่าเขตอื่น ขณะเดียวกันจะมีรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่ม Allergy ซึ่งได้แก่ยาแก้แพ้ต่างๆ เช่น chlorpheniramine ด้วยความถี่เฉลี่ยมากกว่าเขตอื่นๆ ข้อมูลในตารางที่ 12 นี้สะท้อนให้เห็นว่า การจำหน่ายยาและประเภทของยาที่จำหน่ายมีความแตกต่างกัน

ตามเขตการปกครอง ส่วนยาที่มีรายงานน้อยที่สุดของทุกเขตการปกครองยังคงเป็นยาในกลุ่ม Genitourinary นอกจากนี้พบว่ายาทุกกลุ่มมีรายงานการจำหน่ายในทุกเขตการปกครอง

ตารางที่ 13 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์การจำหน่ายยาแยกตามประเภทของร้านยา เป็น ขย.1 และ ขย.2 พบว่าร้านยา ขย.1 และ ขย.2 มีรายงานการจำหน่ายยามากใน 5 กลุ่มแรกแตกต่างกัน ในขณะที่ยาที่จำหน่ายมากของร้านประเภท ขย.1 ได้แก่ ยาในกลุ่ม Respiratory, Neuro-muscular, Dermatology, Antibiotic, และ Alimentary ตามลำดับ โดยกลุ่ม Dermatology และ Antibiotic มีความถี่เท่ากัน ขย.2 มีการจำหน่ายยามาก 5 กลุ่มแรก เรียงตามลำดับความถี่ ดังนี้ Alimentary, Dermatology, Respiratory, Traditional medicine, และ Neuro-muscular โดยยาในกลุ่ม Dermatology และ Respiratory มีความถี่ใกล้เคียงกัน (ความถี่ 101 และ 100 ตามลำดับ) ในขณะที่ร้าน ขย.2 มีรายงานความถี่เฉลี่ยของยาแผนโบราณสูงกว่าร้าน ขย.1 ร้านขย.1 จะมีรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่ม Antibiotic ด้วยความถี่เฉลี่ยที่สูงกว่าร้าน ขย.2 ข้อมูลของร้านยาประเภท ขย.2 สำหรับยาที่จำหน่ายมาก 5 อันดับแรกมีความคล้ายคลึงกับร้านยาในเขตสุขภาพใกล้เคียง ส่วนหนึ่งเนื่องจาก ร้านยาในเขตสุขภาพส่วนใหญ่เป็นร้านยาประเภท ขย.2 จากตารางที่ 6 ร้านยา 21 ร้าน จากร้านยาตัวอย่างในเขตสุขภาพ 38 ร้าน หรือร้อยละ 55.26 เป็น ขย.2 ส่วนยาที่มีรายงานการจำหน่ายมากเป็นความถี่น้อยที่สุดของร้านยา ขย.1 ได้แก่ Genitourinary และ Hormone ส่วนของร้าน ขย.2 ได้แก่ Genitourinary และ Metabolism และทั้งร้าน ขย.1 และ ขย.2 มีรายงานยาทุกกลุ่ม ความแตกต่างของการจำหน่ายยาของร้านประเภท ขย.1 และ ขย.2 ส่วนหนึ่งเนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมายที่แตกต่างกันของร้านทั้งสองประเภท ในขณะที่ ขย.2 สามารถจำหน่ายได้แต่เพียงยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายและยาควบคุมพิเศษ ขย.1 สามารถจำหน่ายยาแผนปัจจุบันได้ครอบคลุมมากกว่า ยาในกลุ่มอื่นที่มีรายงานการจำหน่ายแตกต่างกัน ได้แก่ Vitamin & Mineral, Allergy, Other Chemotherapy, Eye ยาเหล่านี้จะเป็นกลุ่มยาที่มีรายงานการจำหน่ายเฉลี่ยในร้าน ขย.2 มากกว่า ร้าน ขย.1

เมื่อวิเคราะห์แยกตามการมีหรือไม่มีเภสัชกรประจำร้าน พบว่า ยาที่มีรายงานความถี่มาก 5 กลุ่มแรก ยังคงเป็น Respiratory, Neuro-muscular, Alimentary, Dermatology, และ Antibiotic โดยยาในกลุ่ม Respiratory เป็นยาที่มีรายงานเป็นอันดับแรก และ Antibiotic เป็นกลุ่มยาที่มีรายงานเป็นอันดับที่ 5 สำหรับร้านทั้งที่มีและไม่มีเภสัชกรประจำเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ร้านที่ไม่มีเภสัชกรจะมีรายงานการจำหน่ายยาในกลุ่ม Antibiotic ด้วยความถี่เฉลี่ยที่ต่ำกว่าร้านที่มีเภสัชกรอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับยาในกลุ่ม Contraceptive ยาในกลุ่มอื่นที่มีรายงานการจำหน่ายด้วยความถี่เฉลี่ยสูงกว่าในร้านที่ไม่มีเภสัชกร ได้แก่ Alimentary, Traditional medicine, Vitamin & Mineral, Allergy, Other Chemotherapy ความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ชี้ให้เห็นเพียงปริมาณการจำหน่ายที่แตกต่างกัน แต่ไม่ได้สะท้อนถึงความนิยมที่แตกต่างกันในการบริโภคยาของร้านยาที่มีและไม่มีเภสัชกร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จะเห็นว่า ร้านยาในเขตพื้นที่ต่างๆทั้งในกรุงเทพมหานครและเขตภูมิภาคมีรายงานการจำหน่ายประเภทของยาที่คล้ายคลึงกัน การมีและไม่มีเภสัชกรประจำร้านยาก็น่าจะเป็นปัจจัยหลักของความแตกต่างของประเภทของยาที่จำหน่ายโดยเฉพาะกลุ่มยาที่มีรายงานการจำหน่ายด้วยความถี่สูง ร้านยาประเภท ขย.1 และ ขย.2 มี

การรายงานการจำหน่ายยาแตกต่างกันบ้าง ความแตกต่างนี้สามารถพบได้กับร้านยาในเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล ด้วยเช่นเดียวกัน โดยในร้านประเภท ขย.2 ยาแผนโบราณจะเป็นกลุ่มยาที่มีรายงานความถี่ในการจำหน่ายเพิ่มขึ้น มากกว่ายาในกลุ่ม Antibiotic เช่นเดียวกับร้านยาในเขตสุขาภิบาล ถ้าเป็นร้านยา ขย.1 ยาในกลุ่ม Antibiotic จะมีรายงานความถี่มากกว่ายาแผนโบราณ ความแตกต่างนี้ส่วนหนึ่งเป็นผลเนื่องมาจากข้อกำหนดของกฎหมาย สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความคล้ายคลึงระหว่างเขตการปกครองและประเภทของร้านยา อาจเกิดเนื่องจากการกระจายตัวของร้านยาตามพื้นที่เป็นไปในลักษณะที่ร้านยา ขย.1 มักอยู่ในเขตเทศบาลเป็นจำนวนมากกว่า ในขณะที่ร้านยาประเภท ขย.2 จำนวนมากมักอยู่ในเขตสุขาภิบาล (ตารางที่ 6) อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อมูลสนับสนุนที่สามารถชี้ชัดได้ว่าพฤติกรรมกรรมการบริโภคนยาของประชาชนที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุให้มีการกระจายตัวของประเภทร้านยาที่แตกต่างกัน หรือประเภทร้านยาที่แตกต่างกันนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ ชี้ได้เพียงว่า ลักษณะการจำหน่ายยามีความแตกต่างกันตามเขตการปกครองและประเภทของร้านยา

ตารางที่ 15 วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มยาแยกตามจังหวัดต่างๆ พบว่า โดยทั่วไป กลุ่มยาอันดับต้นๆ 5 อันดับแรก ยังคงเป็น Respiratory, Neuro-muscular, Dermatology, Antibiotic, และ Alimentary ยกเว้นบางจังหวัด เช่น เชียงใหม่ จะมีรายงานความถี่ของกลุ่มยา Contraceptive สูงเป็นอันดับ 5 แต่ก็มีค่าใกล้เคียงกับกลุ่มยาอันดับ 6 คือ Alimentary นอกจากนี้ จังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และพิจิตร เป็นจังหวัดที่มีรายงานของยาในกลุ่มยาแผนโบราณสูงเป็นอันดับที่ 5 โดยจังหวัดพิษณุโลก ยาแผนโบราณมีความถี่เท่ากับยาในกลุ่ม Neuro-muscular จังหวัดอุตรดิตถ์และพิจิตร ยาอันดับ 6 ได้แก่ยาในกลุ่ม Dermatology ยาแผนโบราณนี้ เป็นกลุ่มยาที่มีรายงานความถี่สูงสุดในจังหวัดราชบุรีเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นรวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเป็นกลุ่มยาที่มีความถี่สูงเป็นอันดับที่ 3 ของราชบุรี รองจากกลุ่มยา Alimentary และ Antibiotic

ตารางที่ 16 และ ตารางที่ 17 แสดงรายการยาแต่ละชนิดที่มีรายงานว่ามียอดจำหน่ายสูงในร้านยาตัวอย่าง ตารางที่ 16 แสดงชื่อยาที่มีความถี่สูง 5 อันดับแรกแยกตามกลุ่มยา ส่วนตารางที่ 17 เป็นตารางที่จัดอันดับยาที่มีการรายงานทั้งหมด และจัดยาที่มีชื่อสามัญเหมือนกันไว้ด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การจัดอันดับของข้อมูลในตารางที่ 16 เป็นการเปรียบเทียบความถี่ของยาในกลุ่มเดียวกันเท่านั้น อันดับเดียวกันของยาต่างกลุ่มกัน อาจมีความถี่ที่แตกต่างกันอย่างมาก ตัวอย่างเช่น อันดับที่ 1 ของยาในกลุ่ม Respiratory คือ Tiffy® ซึ่งมีความถี่ 127 ในขณะที่ Albothyl® และ Gynecon® ซึ่งเป็นอันดับที่ 1 และ 2 ของยาในกลุ่ม Genitourinary มีความถี่เพียง 2 เท่ากันทั้ง 2 ชนิด ตารางที่ 16 ได้จัดอันดับโดยพิจารณาความถี่ของชื่อทางการค้าเป็นหลัก (ยาที่รายงานโดยชื่อสามัญจะถูกพิจารณาว่าเป็นชื่อทางการค้าเดียวกัน โดยแทนด้วยชื่อสามัญของยานั้น) ส่วนตารางที่ 17 พิจารณาโดยใช้ชื่อสามัญเป็นหลัก และวิเคราะห์ว่าในชื่อสามัญนั้นมีชื่อทางการค้าใดบ้าง ความแตกต่างระหว่างตารางที่ 16 และตารางที่ 17 จะเห็นได้จากยาที่ชื่อสามัญมีการจำหน่ายมากแต่มีชื่อทางการค้าหลายบริษัท แต่ละบริษัทจะมีความถี่ไม่สูงนัก เมื่อนำยานั้นมาวิเคราะห์ตามชื่อทางการค้าในตารางที่ 16 อาจมีผลให้ยาชนิดนั้นไม่อยู่ในอันดับต้นๆ ตัวอย่างเช่น ตัวยา cimetidine ในตารางที่ 17 มีรายงานความถี่รวมเป็นอันดับที่ 19 แต่ตัวยานี้มีหลายบริษัทที่ผลิตรายจำหน่ายด้วยชื่อทางการค้าที่แตกต่างกันมากมาย ทำให้ความถี่ที่ได้รับรายงานในแต่ละชื่อทางการค้าไม่สูงนัก ที่สูงที่สุดเป็นการรายงานโดยชื่อสามัญด้วยความถี่เท่ากับ 14 และรองมาเป็นชื่อทางการค้า Ulcemet® ด้วยความถี่เท่ากับ 10 เมื่อนำมาจัด

อันดับตามชื่อทางการค้าในตารางที่ 16 ในกลุ่ม Alimentary จะพบว่า ไม่มียา cimetidine หรือชื่อทางการค้าของ cimetidine อยู่ใน 5 อันดับแรกเลย เนื่องจากแต่ละรายการมีความถี่เทียบกับยาอื่นแล้วไม่สูง ส่วน Imodium® หรือชื่อสามัญ loperamide ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 30 (ในตารางที่ 17) ต่ำกว่า cimetidine แต่มีความถี่สูงกว่าจะเป็นยาที่อยู่ใน 5 อันดับแรกในตารางที่ 16

จากตารางที่ 16 ยาที่มีความถี่เป็นอันดับต้นๆในกลุ่ม Respiratory ได้แก่ ยาแก้หวัด ยาขับเสมหะ และยาแก้ไอ ส่วนยาในกลุ่ม Alimentary จะเป็นยาลดกรดในกระเพาะ ยาแก้ท้องอืดเฟ้อ และยาแก้ท้องเสีย ยาในกลุ่ม Neuro-muscular จะเป็นยา paracetamol เป็นหลัก และมี NSAIDS คือ Brufen® ยาในกลุ่ม Dermatology จะเป็นยาทาแก้คัน/ปวดเมื่อย และยาทาแก้เชื้อรา กลุ่มยา Antibiotic จะประกอบไปด้วยยา amoxicillin 3 อันดับ และมี TC Mycin® และ ampicillin ยาในกลุ่ม Contraceptive จะมียาคุมชั่วคราวเป็นยาจำหน่ายมากด้วย และยาสูตร Diane® จะมีทั้ง Diane® และ Anna® ยาในกลุ่ม Mouth/Throat จะเป็นยาอม และยาทาแผลในปาก ส่วน Vitamin & Mineral อันดับแรกจะเป็น ORS ซึ่งเป็นผงเกลือแร่ละลายน้ำดื่มมักใช้ในการป้องกันการสูญเสียเกลือแร่ เนื่องจากท้องเสียหรือการออกกำลังกาย ข้อมูลจากกลุ่มนี้จะสอดคล้องกับยาในกลุ่ม Alimentary ซึ่งมีรายงานยาแก้ท้องเสียเป็นอันดับที่ 3 รวมอยู่ด้วย ยาในกลุ่ม Other Chemotherapy เกือบทั้งหมดเป็นยาถ่ายพยาธิเป็นหลัก

เมื่อวิเคราะห์ตารางที่ 17 ซึ่งแสดงชื่อและจำนวนรายการ (ความถี่) ของยาแต่ละชนิดที่มีรายงานยอดจำหน่ายสูงในร้านยาเรียงลำดับความถี่มากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด พบว่า paracetamol คือยาที่มีรายงานความถี่สูงที่สุดถึง 238 หรือเฉลี่ย 1.33 รายการต่อ 1 ร้านยาตัวอย่าง อันดับที่ 2 และ 3 ได้แก่ยาในสูตร Tiffy® และ amoxicillin ตามลำดับ ถ้าจัดลำดับตามชื่อทางการค้า จะพบว่า ยาที่มีความถี่สูงที่สุด 10 อันดับแรก ได้แก่ Tiffy® (ความถี่ 127), Antacil® (112), paracetamol (110), Counterpain® (92), Decolgen® (78), Bisolvon® (76), Diane® (70), Hirudoid® (65), ยาแก้ไอน้ำดำตราเสือดาว® (57), และ Actifed® (49)

เมื่อวิเคราะห์แยกตามกลุ่มยา Respiratory ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีรายงานความถี่สูงที่สุดตามตารางที่ 10 นั้น จากตารางที่ 17 มีมากถึง 5 ชนิดที่มีรายงานการจำหน่ายเป็นความถี่มากและทั้งหมดมีความถี่สูงติด 10 อันดับแรกของยาทั้งหมดที่มีการรายงาน โดยยาที่มีรายงานเป็นความถี่สูงที่สุด ได้แก่ ยาแก้หวัดสูตร Tiffy® (อันดับที่ 2 ของทั้งหมด) ซึ่งประกอบด้วยตัวยา paracetamol 500 mg, chlorpheniramine maleate 2 mg, และ phenylpropanolamine HCL 15 mg สำหรับยาแก้หวัดสูตร Tiffy® นี้ มียา 3 ชนิดที่มีสูตรเดียวกัน ได้แก่ Tiffy®, Nuta®, และ Jetse® โดย Nuta® และ Jetse® จะเป็นยาที่รายงานความถี่ไม่สูงนัก ยาในกลุ่ม Respiratory ที่มีรายงานความถี่รองลงมา ได้แก่ ตัวยา Bromhexine (อันดับที่ 6) Decolgen® (อันดับที่ 8) ยาแก้หวัดสูตร Actifed® (อันดับที่ 9) ซึ่งประกอบด้วยตัวยา triprolidine HCL 2.5 mg และ pseudoephedrine HCL 60 mg ยาแก้ไอน้ำดำ (อันดับที่ 11) ถ้าพิจารณาเฉพาะชื่อทางการค้าของยา จะพบว่า ยาที่มีรายงานความถี่สูงๆ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ Tiffy®, Decolgen®, Bisolvon®, ยาแก้ไอน้ำดำตราเสือดาว®, และ Actifed® (ตารางที่ 16) นอกจากนี้มียาแก้หวัดอีกหลายชนิดแต่ความถี่ไม่มากเมื่อเทียบกับยาที่กล่าวมาแล้ว มีข้อสังเกตว่ายาเหล่านี้เป็นยาที่ชื่อทางการค้าเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและมีการโฆษณาทางสื่อต่างๆ

ยาที่มีการจำหน่ายเป็นความถี่มากรองจากยาในกลุ่ม Respiratory ได้แก่ ยาในกลุ่ม Alimentary ด้วยความถี่ 2.73 รายการต่อร้าน (Standard deviation=1.66) ยาในกลุ่มนี้ ได้แก่ ยาเกี่ยวกับทางเดินอาหาร ซึ่งรวมทั้ง ยาลดกรด ยาแก้ท้องเสีย ยาระบาย ยาช่วยย่อย ยาแก้ปวดท้อง เป็นหลัก รายการยาที่มีรายงานความถี่สูงสุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ Antacil® ซึ่งจะรวมทั้งชนิดน้ำและชนิดเม็ด Antacil® มีความถี่ของการจำหน่ายสูงเป็นอันดับที่ 4 ของรายการยาทั้งหมด (ตารางที่ 17) รองลงมาได้แก่ ยาธาตุน้ำขาว (อันดับที่ 14) โดยมียาธาตุน้ำขาวตรากระต่ายบิน® เป็นชื่อทางการค้าที่มีความถี่สูงสุดของยาธาตุน้ำขาว นอกจากนี้ ได้แก่ ยา cimetidine (อันดับที่ 19) โดยมีการรายงานเป็นชื่อสามัญสูงสุด ส่วน Ulcemet® เป็นชื่อทางการค้าที่มีความถี่ของการจำหน่ายรองมา อันดับถัดลงมาของยาในกลุ่มนี้ ได้แก่ loperamide (อันดับที่ 30) โดยมี Imodium® เป็นชื่อทางการค้าที่มีความถี่สูงสุด นอกจากนี้ยังมียาอื่นที่มีรายงานด้วยความถี่รองลงมาและไม่สูงนัก ได้แก่ ยาธาตุน้ำแดง, Mag77®, Alum Milk®, ENO®, Lomotil® เป็นต้น เมื่อพิจารณาโดยใช้ชื่อทางการค้าเป็นหลัก ยาที่มีความถี่สูงสุด 5 อันดับแรก (ตารางที่ 16) ได้แก่ Antacil®, ยาธาตุน้ำขาวตรากระต่ายบิน®, Imodium®, Mag77®, และ Alum Milk®

ยาในกลุ่มถัดมาได้แก่ Neuro-muscular system มีรายงานการจำหน่ายด้วยความถี่เฉลี่ย 2.59 รายการต่อร้าน (Standard deviation=1.51) จากตารางที่ 17 พบว่า paracetamol เป็นยาที่มีรายงานการจำหน่ายด้วยความถี่สูงเป็นอันดับแรกของยาทั้งหมด การรายงานนั้นส่วนมากจะรายงานเป็นชื่อสามัญเป็นหลัก ส่วนหนึ่งอาจเกิดเนื่องจาก paracetamol เป็นยาที่ประชาชนรู้จักทั่วไปและมีการซื้อขายโดยชื่อสามัญเป็นส่วนมาก มีบริษัทยาในประเทศจำนวนมากที่ผลิตยา paracetamol ออกมาจำหน่าย จากข้อมูลจึงมีรายงานโดยชื่อสามัญเป็นความถี่สูงมากที่สุด รองลงมาเป็นชื่อทางการค้า ได้แก่ Calpol®, Tylenol® และ อื่นๆอีกหลายชนิด รองจากอันดับที่ 1 มาเป็นอันดับที่ 20 คือยา diclofenac ซึ่งมีชื่อทางการค้า Voltaren® เป็นยาที่มีความถี่มากที่สุด ความถี่น้อยลงมาได้แก่ ibuprofen (อันดับที่ 21) มี Brufen® ที่มีความถี่สูงสุด, ทัมใจ® (อันดับที่ 24), และ piroxicam (อันดับที่ 31) เป็นต้น ถ้าพิจารณาเฉพาะชื่อทางการค้า 5 อันดับแรก (ตารางที่ 16) ได้แก่ paracetamol, ทัมใจ®, Calpol®, Tylenol®, และ Brufen®

ยาในกลุ่ม Dermatology เป็นยาที่มีรายงานความถี่ในการจำหน่ายมากเป็นอันดับที่ 4 ในภาพรวม เฉลี่ยร้านละ 2.58 รายการ (Standard deviation=1.98) ยาในกลุ่มนี้จะเป็นยาทาภายนอกทั้งที่ติดเชื้อ เช่น เชื้อรา เชื้อแบคทีเรีย และที่ไม่ติดเชื้อ เช่น อาการแพ้ผื่นคัน อาการปวดและอักเสบข้อกล้ามเนื้อต่างๆ เป็นต้น ยาในกลุ่มนี้ที่มีรายงานการจำหน่ายความถี่สูงสุด ได้แก่ Counterpain® (อันดับที่ 7) รองลงมาได้แก่ Zema® (อันดับที่ 25) ทั้งชนิด lotion และ cream โดยมี Zema® Lotion เป็น dosage form ที่มีการรายงานความถี่สูงสุด ถัดลงมาได้แก่ ยาหม่องตราถ้วยทอง® (อันดับที่ 28), Tona® (อันดับที่ 29), diclofenac gel (อันดับที่ 32) โดยมี Voltaren Emulgel® เป็นชื่อทางการค้าที่มีความถี่สูงสุด ยาอื่นที่มีความถี่ไม่มากนัก ได้แก่ Travogen®, Betadine®, และ ยาทาภายนอกสูตรผสมของ betametasone+neomycin เป็นต้น ตารางที่ 16 แสดงชื่อทางการค้า 5 อันดับแรก ดังนี้ Counterpain®, ยาหม่องตราถ้วยทอง®, Tona®, Travogen®, และ Voltaren Emulgel®

ยาในกลุ่ม Antibiotic เป็นยาที่มีรายงานการจำหน่ายมากสูงเป็นอันดับที่ 5 ด้วยความถี่เฉลี่ย 2.17 รายการต่อร้าน (Standard deviation=1.92) ยาในกลุ่มเป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่มต่างๆ เช่น penicillin, cephalosporin, aminoglycoside, macrolides, quinolone, tetracycline, antifungal, และอื่นๆ ชนิดของยาในกลุ่มนี้ที่มีรายงานความถี่สูงสุด ได้แก่ amoxicillin มีความถี่สูงเป็นอันดับที่ 3 ของยาทั้งหมด ส่วนมากร้านยาจะรายงานเป็นชื่อ ยาสามัญ นอกจากนี้มีชื่อทางการค้าที่จำหน่ายมาก เช่น Ibiamox®, Amoxil Bencard® เป็นต้น นอกจากชื่อการค้าทั้งสองแล้วยังมีชื่อการค้าอื่นๆอีกหลายบริษัท อันดับถัดมาได้แก่อันดับที่ 12 ยา tetracycline และ chlortetracycline การจัดยา 2 ชนิดไว้ด้วยกัน เนื่องจากการตรวจสอบชื่อทางการค้าและตัวยาในบางกรณี ผู้ให้ข้อมูลมักให้ข้อมูลเป็นชื่อกลุ่มยา tetracycline แทนการให้ชื่อตัวยา ความคลาดเคลื่อนน่าจะลดลงเมื่อรวมตัวยาทั้งสองชนิดไว้ด้วยกัน ชื่อทางการค้าของยาที่มีรายงานความถี่สูงสุด ได้แก่ TC Mycin® ซึ่งมีตัวยาหลักเป็น chlortetracycline ยาที่มีความถี่รองลงมาได้แก่ ampicillin ซึ่งมีความถี่สูงเป็นอันดับที่ 13 ของยาทั้งหมด ampicillin นี้ กว่าร้อยละ 60 ของความถี่ ได้รับรายงานเป็นชื่อยาสามัญเป็นหลัก ยาในกลุ่ม Antibiotic ที่มีรายงานเป็นความถี่สูงรองลงมา ได้แก่ ยา ketoconazole (อันดับที่ 33) โดยมี Nizoral® เป็นชื่อทางการค้าที่มีความถี่ มากที่สุดในกลุ่ม นอกจากนี้ ยาอื่นๆ ได้แก่ cloxacillin (อันดับที่ 40) และ norfloxacin (อันดับที่ 52) เป็นต้น สำหรับชื่อทางการค้าที่มีความถี่สูงสุด 5 อันดับแรก (ตารางที่ 16) ได้แก่ amoxicillin, ampicillin, TC Mycin®, Amoxil Bencard®, Ibiamox®

#### **ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยและข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย**

1. ผลจากงานวิจัยนี้ จะทราบกลุ่มยาและรายการยาที่มียอดจำหน่ายสูงในร้านยา ตามเขตการปกครองต่างๆ ได้แก่ เขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล เขตเทศบาลใกล้เคียงบริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย ทำให้ทราบแบบแผนการบริโภค ยาของประชาชน
2. กลุ่มยาจากการวิจัยนี้ สามารถนำไปปรับแบบสอบถามในการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (สศส.) ให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคยาของครัวเรือนในปัจจุบัน และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไป คำนวณหาต้นทุนระหว่างกลุ่มยาต่างๆ ภายในหมวดยาในแบบสำรวจ สศส.
3. รายการยาที่ได้สามารถนำไปปรับใช้เป็นตัวอย่างยาที่สอดคล้องกับการใช้ยาในแต่ละเขตการปกครอง ในการสอบ ถามและติดตามราคายา เพื่อการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคยา
4. งานวิจัยในลักษณะนี้สามารถนำไปปรับใช้เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องถึงแบบแผนและพฤติกรรมกรรมการบริโภคยา และแนวโน้มการบริโภคยาของประชาชนและครัวเรือนนอกสถานพยาบาล และสามารถใช้เป็นพื้นฐานเพื่อการศึกษามูลค่าการบริโภคยาของประชาชนทั้งประเทศต่อไป

#### **ข้อจำกัดของงานวิจัย**

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้มีเวลาค่อนข้างจำกัดในการเก็บข้อมูลจึงทำให้ไม่สามารถได้จำนวนตัวอย่างที่มากกว่า 10 จังหวัด

2. ในการเก็บข้อมูลสำหรับเขตเทศบาลใกล้เคียงบริเวณที่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย การกำหนดพื้นที่ได้อาศัยวิจารณ์  
ญาณของผู้เก็บข้อมูลเป็นหลัก จึงอาจทำให้ได้ข้อมูลจากพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง เนื่องจากผู้เก็บข้อมูล  
มีหลากหลาย
3. ข้อมูลยา 20 รายการแรกที่มียอดจำหน่ายสูง เป็นการให้ข้อมูลโดยประมาณเนื่องจากร้านยาส่วนใหญ่ไม่มีข้อ  
มูลยอดขายของยาแต่ละรายการ จึงทำให้การจัดอันดับนั้นเป็นการจัดอันดับโดยประมาณการณเช่นเดียวกัน
4. ข้อมูลชื่อทางการค้าของยาจำนวนหนึ่งเป็นชื่อทางการค้าที่ไม่รู้จักแพร่หลาย มีผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลจำเป็น  
ต้องตรวจสอบข้อมูลชื่อยาจากหลายแหล่งข้อมูลมาก ยาบางรายการก็ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นยากลุ่มใด  
ประกอบกับการวิเคราะห์ข้อมูลรายการยาไม่สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปได้ การวิเคราะห์โดยการนับมี  
โอกาสผิดพลาดค่อนข้างมาก เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลถูกต้องมากที่สุดจึงต้องมีการตรวจสอบย้อนกลับ ขึ้น  
ตอนนี้จึงส่งผลให้จำเป็นต้องใช้เวลามากในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 10: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยาในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง เรียงอันดับจากมากไปน้อย

| กลุ่มยา              | Mean<br>(จำนวนรายการยาเฉลี่ย) | Standard<br>Deviation<br>(ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน) | Minimum<br>(จำนวนรายการยาในร้านที่<br>ต่ำสุดที่รายงานใน 1 ร้าน) | Maximum<br>(จำนวนรายการยามากที่สุดที่<br>รายงานใน 1 ร้าน) | Sum<br>(จำนวนรายการยารวม) |
|----------------------|-------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------|
| Respiratory          | 3.50                          | 1.69                                           | 0                                                               | 8                                                         | 626                       |
| Alimentary           | 2.73                          | 1.66                                           | 0                                                               | 8                                                         | 489                       |
| Neuro-Muscular       | 2.59                          | 1.51                                           | 0                                                               | 12                                                        | 464                       |
| Dermatology          | 2.58                          | 1.98                                           | 0                                                               | 8                                                         | 461                       |
| Antibiotic           | 2.17                          | 1.92                                           | 0                                                               | 15                                                        | 388                       |
| Contraceptive        | 1.13                          | 1.29                                           | 0                                                               | 7                                                         | 202                       |
| Traditional Medicine | 1.08                          | 1.69                                           | 0                                                               | 10                                                        | 193                       |
| Mouth/Throat         | 0.66                          | 0.92                                           | 0                                                               | 6                                                         | 119                       |
| Vitamin & Mineral    | 0.63                          | 0.89                                           | 0                                                               | 5                                                         | 113                       |
| CVS & Hematopoietic  | 0.55                          | 0.70                                           | 0                                                               | 3                                                         | 98                        |
| Allergy              | 0.54                          | 0.82                                           | 0                                                               | 4                                                         | 97                        |
| Miscellaneous        | 0.53                          | 0.80                                           | 0                                                               | 3                                                         | 95                        |
| Other Chemotherapy   | 0.30                          | 0.56                                           | 0                                                               | 3                                                         | 53                        |
| Eye                  | 0.25                          | 0.49                                           | 0                                                               | 2                                                         | 44                        |
| Metabolism           | 0.16                          | 0.56                                           | 0                                                               | 4                                                         | 29                        |
| Hormone              | 0.04                          | 0.23                                           | 0                                                               | 2                                                         | 8                         |
| Genitourinary        | 0.04                          | 0.22                                           | 0                                                               | 2                                                         | 7                         |

ตารางที่ 11: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด  
20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามภาค

| ภาค<br>กลุ่มยา       | ภาคเหนือ<br>(N=27) |      | ภาคอีสาน<br>(N=26) |      | ภาคกลาง<br>(N=27) |      | ภาคใต้<br>(N=27) |      | กทม.และปริมณฑล<br>(N=72) |      |
|----------------------|--------------------|------|--------------------|------|-------------------|------|------------------|------|--------------------------|------|
|                      | Sum(Mean)          | SD   | Sum(Mean)          | SD   | Sum(Mean)         | SD   | Sum(Mean)        | SD   | Sum(Mean)                | SD   |
| Respiratory          | 89 (3.30)          | 1.44 | 89 (3.42)          | 1.06 | 87 (3.22)         | 1.65 | 97 (3.59)        | 1.67 | 264 (3.67)               | 1.97 |
| Neuro-Muscular       | 57 (2.11)          | 1.09 | 92 (3.54)          | 1.42 | 65 (2.41)         | 1.28 | 61 (2.26)        | 1.02 | 189 (2.63)               | 1.77 |
| Antibiotic           | 66 (2.44)          | 1.48 | 49 (1.88)          | 1.51 | 38 (1.41)         | 1.37 | 52 (1.93)        | 1.49 | 183 (2.54)               | 2.39 |
| Dermatology          | 80 (2.96)          | 2.10 | 48 (1.85)          | 1.71 | 73 (2.70)         | 1.88 | 78 (2.89)        | 1.93 | 182 (2.53)               | 2.06 |
| Alimentary           | 58 (2.15)          | 1.85 | 102 (3.92)         | 1.49 | 83 (3.07)         | 1.49 | 67 (2.48)        | 1.45 | 179 (2.49)               | 1.58 |
| Contraceptive        | 41 (1.52)          | 1.42 | 23 (0.88)          | 1.07 | 28 (1.04)         | 1.06 | 35 (1.30)        | 1.68 | 75 (1.04)                | 1.20 |
| Traditional Medicine | 33 (1.22)          | 1.76 | 14 (0.54)          | 0.86 | 57 (2.11)         | 2.21 | 34 (1.26)        | 1.56 | 55 (0.76)                | 1.57 |
| Mouth/Throat         | 16 (0.59)          | 0.84 | 13 (0.50)          | 1.24 | 19 (0.70)         | 0.82 | 25 (0.93)        | 1.00 | 46 (0.64)                | 0.81 |
| CVS&Hematopoietic    | 19 (0.70)          | 0.87 | 10 (0.38)          | 0.50 | 20 (0.74)         | 0.81 | 7 (0.26)         | 0.53 | 42 (0.58)                | 0.69 |
| Vitamin & Mineral    | 30 (1.11)          | 1.34 | 17 (0.65)          | 0.98 | 6 (0.22)          | 0.51 | 23 (0.85)        | 0.95 | 37 (0.51)                | 0.63 |
| Miscellaneous        | 13 (0.48)          | 0.80 | 15 (0.58)          | 0.86 | 17 (0.63)         | 0.63 | 18 (0.67)        | 0.92 | 32 (0.44)                | 0.79 |
| Allergy              | 11 (0.41)          | 0.69 | 19 (0.73)          | 0.87 | 17 (0.63)         | 0.69 | 19 (0.70)        | 1.07 | 31 (0.43)                | 0.78 |
| Metabolism           | 3 (0.11)           | 0.42 | 0 (0.00)           | 0    | 0 (0.00)          | 0    | 1 (0.04)         | 0.19 | 25 (0.35)                | 0.81 |
| Other Chemotherapy   | 5 (0.19)           | 0.40 | 15 (0.58)          | 0.76 | 8 (0.30)          | 0.47 | 6 (0.22)         | 0.64 | 19 (0.26)                | 0.50 |
| Eye                  | 4 (0.15)           | 0.36 | 9 (0.35)           | 0.63 | 6 (0.22)          | 0.51 | 9 (0.33)         | 0.48 | 16 (0.22)                | 0.49 |
| Genitourinary        | 0 (0.00)           | 0    | 0 (0.00)           | 0    | 0 (0.00)          | 0    | 2 (0.07)         | 0.27 | 5 (0.07)                 | 0.31 |
| Hormone              | 2 (0.07)           | 0.27 | 0 (0.00)           | 0    | 3 (0.11)          | 0.32 | 0 (0.00)         | 0    | 3 (0.04)                 | 0.26 |

หมายเหตุ: Sum หมายถึง จำนวนรายการยาทั้งหมด

Mean หมายถึง จำนวนรายการยาเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 12: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามเขตการปกครอง

| เขตการปกครอง<br>กลุ่มยา | เขตเทศบาล<br>(N=96) |      | เขตสุขาภิบาล<br>(N=38) |      | แหล่งผู้มีรายได้น้อย<br>(N=45) |      | รวม<br>(N=179) |      |
|-------------------------|---------------------|------|------------------------|------|--------------------------------|------|----------------|------|
|                         | Sum (Mean)          | SD   | Sum (Mean)             | SD   | Sum (Mean)                     | SD   | Sum (Mean)     | SD   |
| Respiratory             | 345 (3.59)          | 1.74 | 121 (3.18)             | 1.74 | 160 (3.56)                     | 1.53 | 626 (3.50)     | 1.69 |
| Neuro-Muscular          | 243 (2.53)          | 1.62 | 104 (2.74)             | 1.16 | 117 (2.60)                     | 1.56 | 464 (2.59)     | 1.51 |
| Alimentary              | 234 (2.44)          | 1.51 | 133 (3.50)             | 1.69 | 122 (2.71)                     | 1.78 | 489 (2.73)     | 1.66 |
| Dermatology             | 232 (2.42)          | 1.92 | 98 (2.58)              | 1.94 | 131 (2.91)                     | 2.14 | 461 (2.58)     | 1.98 |
| Antibiotic              | 227 (2.36)          | 1.98 | 63 (1.66)              | 1.79 | 98 (2.18)                      | 1.85 | 388 (2.17)     | 1.92 |
| Contraceptive           | 136 (1.42)          | 1.25 | 22 (0.58)              | 0.72 | 44 (0.98)                      | 1.54 | 202 (1.13)     | 1.29 |
| Traditional Medicine    | 76 (0.79)           | 1.42 | 67 (1.76)              | 2.26 | 50 (1.11)                      | 1.53 | 193 (1.08)     | 1.69 |
| Mouth/Throat            | 71 (0.74)           | 0.91 | 15 (0.39)              | 0.64 | 33 (0.73)                      | 1.10 | 119 (0.66)     | 0.92 |
| Vitamin & Mineral       | 60 (0.63)           | 0.94 | 27 (0.71)              | 0.90 | 26 (0.58)                      | 0.78 | 113 (0.63)     | 0.89 |
| CVS & Hematopoietic     | 54 (0.56)           | 0.68 | 22 (0.58)              | 0.76 | 22 (0.49)                      | 0.73 | 98 (0.55)      | 0.70 |
| Miscellaneous           | 51 (0.53)           | 0.82 | 18 (0.47)              | 0.69 | 26 (0.58)                      | 0.84 | 95 (0.53)      | 0.80 |
| Allergy                 | 47 (0.49)           | 0.86 | 28 (0.74)              | 0.95 | 22 (0.49)                      | 0.59 | 97 (0.54)      | 0.82 |
| Other Chemotherapy      | 25 (0.26)           | 0.51 | 14 (0.37)              | 0.71 | 14 (0.31)                      | 0.51 | 53 (0.30)      | 0.56 |
| Eye                     | 25 (0.26)           | 0.51 | 11 (0.29)              | 0.57 | 8 (0.18)                       | 0.39 | 44 (0.25)      | 0.49 |
| Metabolism              | 23 (0.24)           | 0.69 | 4 (0.11)               | 0.39 | 2 (0.04)                       | 0.30 | 29 (0.16)      | 0.56 |
| Hormone                 | 5 (0.05)            | 0.27 | 2 (0.05)               | 0.23 | 1 (0.02)                       | 0.15 | 8 (0.04)       | 0.23 |
| Genitourinary           | 5 (0.05)            | 0.27 | 1 (0.03)               | 0.16 | 1 (0.02)                       | 0.15 | 7 (0.04)       | 0.22 |

หมายเหตุ: Sum หมายถึง จำนวนรายการยาทั้งหมด

Mean หมายถึง จำนวนรายการยาเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 13: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามประเภทร้านยา

| ประเภทร้านยา<br>กลุ่มยา | ชย.1<br>(N=143) |      | ชย.2<br>(N=35) |      | รวม<br>(N=179) |      |
|-------------------------|-----------------|------|----------------|------|----------------|------|
|                         | Sum (Mean)      | SD   | Sum (Mean)     | SD   | Sum (Mean)     | SD   |
| Respiratory             | 522 (3.65)      | 1.70 | 100 (2.86)     | 1.50 | 626 (3.50)     | 1.69 |
| Neuro-Muscular          | 379 (2.65)      | 1.58 | 83 (2.37)      | 1.24 | 464 (2.59)     | 1.51 |
| Dermatology             | 359 (2.51)      | 1.93 | 101 (2.89)     | 2.23 | 461 (2.58)     | 1.98 |
| Antibiotic              | 359 (2.51)      | 1.93 | 27 (0.77)      | 1.11 | 388 (2.17)     | 1.92 |
| Alimentary              | 351 (2.45)      | 1.46 | 136 (3.89)     | 1.97 | 489 (2.73)     | 1.66 |
| Contraceptive           | 182 (1.27)      | 1.34 | 16 (0.46)      | 0.56 | 202 (1.13)     | 1.29 |
| Traditional Medicine    | 104 (0.73)      | 1.32 | 85 (2.43)      | 2.25 | 193 (1.08)     | 1.69 |
| Mouth/Throat            | 98 (0.69)       | 0.86 | 21 (0.60)      | 1.14 | 119 (0.66)     | 0.92 |
| CVS & Hematopoietic     | 85 (0.59)       | 0.73 | 13 (0.37)      | 0.55 | 98 (0.55)      | 0.70 |
| Vitamin & Mineral       | 82 (0.57)       | 0.89 | 31 (0.89)      | 0.87 | 113 (0.63)     | 0.89 |
| Miscellaneous           | 72 (0.50)       | 0.80 | 23 (0.66)      | 0.80 | 95 (0.53)      | 0.80 |
| Allergy                 | 74 (0.52)       | 0.85 | 22 (0.63)      | 0.73 | 97 (0.54)      | 0.82 |
| Other Chemotherapy      | 37 (0.26)       | 0.50 | 16 (0.46)      | 0.74 | 53 (0.30)      | 0.56 |
| Eye                     | 31 (0.22)       | 0.46 | 13 (0.37)      | 0.60 | 44 (0.25)      | 0.49 |
| Metabolism              | 28 (0.20)       | 0.62 | 1 (0.03)       | 0.17 | 29 (0.16)      | 0.56 |
| Hormone                 | 6 (0.04)        | 0.23 | 2 (0.06)       | 0.24 | 8 (0.04)       | 0.23 |
| Genitourinary           | 6 (0.04)        | 0.23 | 1 (0.03)       | 0.17 | 7 (0.04)       | 0.22 |

หมายเหตุ: Sum หมายถึง จำนวนรายการยาทั้งหมด

Mean หมายถึง จำนวนรายการยาเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 14: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามการมีเภสัชกรประจำ

| เภสัชกรประจำร้าน<br>กลุ่มยา | มีเภสัชกรประจำ<br>(N=101) |      | ไม่มีเภสัชกรประจำ<br>(N=74) |      | รวม<br>(N=179) |      |
|-----------------------------|---------------------------|------|-----------------------------|------|----------------|------|
|                             | Sum (Mean)                | SD   | Sum (Mean)                  | SD   | Sum (Mean)     | SD   |
| Respiratory                 | 360 (3.56)                | 1.72 | 248 (3.35)                  | 1.56 | 626 (3.50)     | 1.69 |
| Neuro-Muscular              | 267 (2.64)                | 1.67 | 185 (2.50)                  | 1.31 | 464 (2.59)     | 1.51 |
| Alimentary                  | 259 (2.56)                | 1.49 | 215 (2.91)                  | 1.84 | 489 (2.73)     | 1.66 |
| Dermatology                 | 254 (2.51)                | 1.86 | 199 (2.69)                  | 2.13 | 461 (2.58)     | 1.98 |
| Antibiotic                  | 244 (2.42)                | 2.04 | 136 (1.84)                  | 1.70 | 388 (2.17)     | 1.92 |
| Contraceptive               | 132 (1.31)                | 1.33 | 68 (0.92)                   | 1.20 | 202 (1.13)     | 1.29 |
| Traditional Medicine        | 82 (0.81)                 | 1.44 | 108 (1.46)                  | 1.96 | 193 (1.08)     | 1.69 |
| Mouth/Throat                | 72 (0.71)                 | 0.91 | 47 (0.64)                   | 0.94 | 119 (0.66)     | 0.92 |
| CVS & Hematopoietic         | 65 (0.64)                 | 0.73 | 32 (0.43)                   | 0.66 | 98 (0.55)      | 0.70 |
| Miscellaneous               | 54 (0.53)                 | 0.83 | 41 (0.55)                   | 0.76 | 95 (0.53)      | 0.80 |
| Vitamin & Mineral           | 50 (0.50)                 | 0.80 | 60 (0.81)                   | 0.99 | 113 (0.63)     | 0.89 |
| Allergy                     | 47 (0.47)                 | 0.76 | 45 (0.61)                   | 0.86 | 97 (0.54)      | 0.82 |
| Other Chemotherapy          | 20 (0.20)                 | 0.45 | 30 (0.41)                   | 0.59 | 53 (0.30)      | 0.56 |
| Eye                         | 20 (0.20)                 | 0.42 | 22 (0.30)                   | 0.57 | 44 (0.25)      | 0.49 |
| Metabolism                  | 15 (0.15)                 | 0.50 | 14 (0.19)                   | 0.66 | 29 (0.16)      | 0.56 |
| Hormone                     | 5 (0.05)                  | 0.26 | 3 (0.04)                    | 0.20 | 8 (0.04)       | 0.23 |
| Genitourinary               | 5 (0.05)                  | 0.26 | 2 (0.03)                    | 0.16 | 7 (0.04)       | 0.22 |

หมายเหตุ: Sum หมายถึง จำนวนรายการยาทั้งหมด

Mean หมายถึง จำนวนรายการยาเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 15: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด  
20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามจังหวัด

| จังหวัด<br>กลุ่มยา   | เชียงใหม่<br>(N=13) |      | พิษณุโลก<br>(N=14) |      | นครราชสีมา<br>(N=13) |      | ชัยภูมิ<br>(N=14) |      | ราชบุรี<br>(N=14) |      |
|----------------------|---------------------|------|--------------------|------|----------------------|------|-------------------|------|-------------------|------|
|                      | Sum(Mean)           | SD   | Sum(Mean)          | SD   | Sum(Mean)            | SD   | Sum(Mean)         | SD   | Sum(Mean)         | SD   |
| Respiratory          | 42 (3.23)           | 1.54 | 47 (3.36)          | 1.39 | 47 (3.62)            | 0.51 | 42 (3.23)         | 1.42 | 33 (2.36)         | 1.39 |
| Neuro-Muscular       | 28 (2.15)           | 1.07 | 29 (2.07)          | 1.14 | 52 (4.00)            | 1.47 | 40 (3.08)         | 1.26 | 25 (1.79)         | 0.89 |
| Dermatology          | 33 (2.54)           | 1.20 | 33 (2.36)          | 1.74 | 24 (1.85)            | 1.77 | 25 (1.92)         | 1.26 | 18 (1.29)         | 0.99 |
| Antibiotic           | 43 (3.31)           | 2.21 | 37 (2.64)          | 2.02 | 23 (1.77)            | 2.05 | 25 (1.92)         | 1.38 | 42 (3.00)         | 1.71 |
| Alimentary           | 25 (1.92)           | 1.50 | 33 (2.36)          | 2.17 | 49 (3.77)            | 1.36 | 53 (4.08)         | 1.66 | 45 (3.21)         | 1.63 |
| Contraceptive        | 26 (2.00)           | 1.47 | 15 (1.07)          | 1.27 | 16 (1.23)            | 1.30 | 7 (0.54)          | 0.66 | 11 (0.79)         | 0.43 |
| CVS&Hematopoietic    | 10 (0.77)           | 1.09 | 9 (0.64)           | 0.63 | 7 (0.54)             | 0.52 | 3 (0.23)          | 0.44 | 7 (0.50)          | 0.76 |
| Mouth/Throat         | 8 (0.62)            | 0.87 | 8 (0.57)           | 0.85 | 4 (0.31)             | 0.63 | 9 (0.69)          | 1.65 | 18 (1.29)         | 0.73 |
| Traditional Medicine | 4 (0.31)            | 0.75 | 29 (2.07)          | 2.02 | 7 (0.54)             | 0.97 | 7 (0.54)          | 0.78 | 34 (2.43)         | 1.50 |
| Vitamin & Mineral    | 15 (1.15)           | 1.63 | 15 (1.07)          | 1.07 | 3 (0.23)             | 0.44 | 14 (1.08)         | 1.19 | 6 (0.43)          | 0.65 |
| Allergy              | 2 (0.15)            | 0.38 | 9 (0.64)           | 0.84 | 12 (0.92)            | 0.95 | 7 (0.54)          | 0.78 | 9 (0.64)          | 0.63 |
| Miscellaneous        | 8 (0.62)            | 0.87 | 5 (0.36)           | 0.74 | 8 (0.62)             | 0.96 | 7 (0.54)          | 0.78 | 12 (0.86)         | 0.66 |
| Metabolism           | 0 (0.00)            | 0    | 3 (0.21)           | 0.58 | 0 (0.00)             | 0    | 0 (0.00)          | 0    | 0 (0.00)          | 0    |
| Other Chemotherapy   | 3 (0.23)            | 0.44 | 2 (0.14)           | 0.36 | 4 (0.31)             | 0.63 | 11 (0.85)         | 0.80 | 7 (0.50)          | 0.52 |
| Eye                  | 3 (0.23)            | 0.44 | 1 (0.07)           | 0.27 | 3 (0.23)             | 0.44 | 6 (0.46)          | 0.78 | 5 (0.36)          | 0.63 |
| Genitourinary        | 0 (0.00)            | 0    | 0 (0.00)           | 0    | 0 (0.00)             | 0    | 0 (0.00)          | 0    | 0 (0.00)          | 0    |
| Hormone              | 1 (0.08)            | 0.28 | 1 (0.08)           | 0.27 | 0 (0.00)             | 0    | 0 (0.00)          | 0    | 2 (0.14)          | 0.36 |

หมายเหตุ: Sum หมายถึง จำนวนรายการยาทั้งหมด

Mean หมายถึง จำนวนรายการยาเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 15: แสดงข้อมูลจำนวนรายการยา (จำนวนรายการยาเฉลี่ย) ในแต่ละกลุ่มยาที่มียอดจำหน่ายเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการในร้านยาตัวอย่าง แยกตามจังหวัด (ต่อ)

| จังหวัด<br>กลุ่มยา   | อยุธยา<br>(N=13) |      | สุราษฎร์ธานี<br>(N=14) |      | สงขลา<br>(N=13) |      | ปทุมธานี<br>(N=13) |      | กรุงเทพมหานคร<br>(N=59) |      |
|----------------------|------------------|------|------------------------|------|-----------------|------|--------------------|------|-------------------------|------|
|                      | Sum(Mean)        | SD   | Sum(Mean)              | SD   | Sum(Mean)       | SD   | Sum(Mean)          | SD   | Sum(Mean)               | SD   |
| Respiratory          | 54 (4.15)        | 1.41 | 55 (3.93)              | 1.90 | 42 (3.23)       | 1.36 | 47 (3.62)          | 1.71 | 217 (3.68)              | 2.04 |
| Neuro-Muscular       | 40 (3.08)        | 1.32 | 29 (2.07)              | 1.00 | 32 (2.46)       | 1.05 | 32 (2.46)          | 1.27 | 157 (2.66)              | 1.87 |
| Dermatology          | 20 (1.54)        | 1.71 | 26 (1.86)              | 1.35 | 26 (2.00)       | 1.68 | 25 (1.92)          | 1.38 | 158 (2.68)              | 2.54 |
| Antibiotic           | 31 (2.38)        | 2.06 | 38 (2.71)              | 1.94 | 40 (3.08)       | 1.98 | 28 (2.15)          | 2.34 | 154 (2.61)              | 2.00 |
| Alimentary           | 38 (2.92)        | 1.38 | 42 (3.00)              | 1.62 | 25 (1.92)       | 1.04 | 43 (3.31)          | 1.55 | 136 (2.31)              | 1.55 |
| Contraceptive        | 17 (1.31)        | 1.44 | 21 (1.50)              | 1.51 | 14 (1.08)       | 1.89 | 10 (0.77)          | 0.93 | 65 (1.10)               | 1.29 |
| CVS&Hematopoietic    | 13 (1.00)        | 0.82 | 4 (0.29)               | 0.47 | 3 (0.23)        | 0.60 | 4 (0.31)           | 0.48 | 38 (0.64)               | 0.71 |
| Mouth/Throat         | 1 (0.08)         | 0.28 | 8 (0.57)               | 0.76 | 17 (1.31)       | 1.11 | 10 (0.77)          | 0.93 | 36 (0.61)               | 0.79 |
| Traditional Medicine | 23 (1.77)        | 2.80 | 15 (1.07)              | 1.54 | 19 (1.46)       | 1.61 | 28 (2.15)          | 2.23 | 27 (0.46)               | 1.21 |
| Vitamin & Mineral    | 0 (0.00)         | 0    | 11 (0.79)              | 0.97 | 12 (0.92)       | 0.95 | 9 (0.69)           | 0.85 | 28 (0.47)               | 0.57 |
| Allergy              | 8 (0.62)         | 0.77 | 10 (0.71)              | 0.99 | 9 (0.69)        | 1.18 | 6 (0.46)           | 0.52 | 25 (0.42)               | 0.83 |
| Miscellaneous        | 5 (0.38)         | 0.51 | 11 (0.79)              | 1.05 | 7 (0.54)        | 0.78 | 9 (0.69)           | 0.75 | 23 (0.39)               | 0.79 |
| Metabolism           | 0 (0.00)         | 0    | 0 (0.00)               | 0    | 1 (0.08)        | 0.28 | 2 (0.15)           | 0.38 | 23 (0.39)               | 0.87 |
| Other Chemotherapy   | 1 (0.08)         | 0.28 | 5 (0.36)               | 0.84 | 1 (0.08)        | 0.28 | 4 (0.31)           | 0.48 | 15 (0.25)               | 0.51 |
| Eye                  | 1 (0.08)         | 0.28 | 3 (0.21)               | 0.43 | 6 (0.46)        | 0.52 | 1 (0.08)           | 0.28 | 15 (0.25)               | 0.51 |
| Genitourinary        | 0 (0.00)         | 0    | 0 (0.00)               | 0    | 2 (0.15)        | 0.38 | 0 (0.00)           | 0    | 5 (0.08)                | 0.34 |
| Hormone              | 1 (0.08)         | 0.28 | 0 (0.00)               | 0    | 0 (0.00)        | 0    | 0 (0.00)           | 0    | 3 (0.05)                | 0.29 |

หมายเหตุ: Sum หมายถึง จำนวนรายการยาทั้งหมด

Mean หมายถึง จำนวนรายการยาเฉลี่ย

SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 16: แสดงชื่อทางการค้าของยา 5 อันดับแรก ที่มีรายงานความถี่ในการจำหน่ายมาก ในแต่ละกลุ่มยา

| <div> <div>อันดับ</div> <div>กลุ่มยา</div> </div> | อันดับที่ 1       | อันดับที่ 2                   | อันดับที่ 3          | อันดับที่ 4                 | อันดับที่ 5            |
|---------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------|----------------------|-----------------------------|------------------------|
| Respiratory                                       | Tiffy             | Decolgen                      | Bisolvon             | ยาแก้ไอ น้ำดำ<br>ตราเสือดาว | Actifed                |
| Alimentary                                        | Antacil           | ยาชาตุน้ำขาว<br>ตรากระต่ายบิน | Imodium              | Mag77                       | Alum Milk              |
| Neuro-Muscular                                    | paracetamol       | ห่มใจ                         | Calpol               | Tylenol                     | Brufen                 |
| Dermatology                                       | Counterpain       | ยาหม่องตรา<br>ถ้วยทอง         | Tonaf                | Travogen                    | Voltaren<br>emulgel    |
| Antibiotic                                        | amoxicillin       | ampicillin                    | TC Mycin             | Amoxil<br>Bencard           | Ibiamox                |
| Contraceptive                                     | Diane             | Marvelon                      | Anna                 | Mercilon                    | Postinor               |
| Traditional Medicine                              | ยาสตรีเพ็ญ<br>ภาค | ยาสตรีเบนโล                   | ยาหอมตรา 5<br>เจดีย์ | ยาขมน้ำเต้า<br>ทอง          | ยาชาตุ 4 ตรา<br>กิลเลน |
| Mouth/Throat                                      | Mybacin           | Strepsil                      | Trinolone            | Deguadin                    | Kenalog in<br>Orabase  |
| Vitamin & Mineral                                 | ORS               | Vitamin B<br>complex          | Vitamin C            | CDR<br>Olyte<br>B1-6-12     | multivitamin           |
| CVS & Hematopoietic                               | Hirudoid          | Stugeron                      | Daflon               | Sibelium                    | Sobelin                |
| Allergy                                           | CPM               | Benadryl                      | Atarax               | dimenhydrin-<br>ate         | CPM<br>(Asian U)       |
| Miscellaneous                                     | Vicks<br>Vaporub  | ยาดมตรา<br>โป๊ยเซียน          | Vapex                | Kingtex                     | Tensoplast             |
| Other Chemotherapy                                | Benda 500         | Fugacar                       | Yomesan              | Zovirax                     | Zentel                 |
| Eye                                               | Opsar             | Dexoph                        | Optal                | Histaoph                    |                        |
| Metabolism                                        | Daonil            | Glucophage                    | Lopid                | Euglucon                    |                        |
| Hormone                                           | Andriol           |                               |                      |                             |                        |
| Genitourinary                                     | Albothyl          | Gynecon                       |                      |                             |                        |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                           | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า   | freq. |
|--------|------------------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|-----------------|-------|
| 1      | paracetamol                  | 238   | paracetamol   | 110   | Calpol        | 33    | Tylenol       | 23    | Tempra          | 10    |
|        |                              |       | Sara          | 10    | Beramol       | 9     | Bura          | 6     | (GPO)           | 6     |
|        |                              |       | Nutamol       | 5     | ANT           | 3     | Cemol         | 3     | Daga            | 3     |
|        |                              |       | Mymol         | 3     | Paramal       | 3     | Salidon       | 3     | Pyracon         | 2     |
|        |                              |       | Aoricet       | 1     | Betamol       | 1     | Cetamol       | 1     | Hyprotam        | 1     |
|        |                              |       | Panadol       | 1     | Pyramol       | 1     |               |       |                 |       |
| 2      | Tiffy formula                | 144   | Tiffy         | 127   | Nuta          | 16    | Jetse         | 1     |                 |       |
| 3      | amoxicillin                  | 122   | amoxicillin   | 46    | Amoxil B      | 21    | Ibiamox       | 21    | Amoxy           | 7     |
|        |                              |       | Siamox        | 7     | Amoxylin      | 5     | Meixil 500    | 4     | Coamox          | 4     |
|        |                              |       | Servamox      | 3     | TV Mox        | 3     | Pondnoxcil    | 1     |                 |       |
| 4      | Antacil                      | 112   |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 5      | Diane formula                | 105   | Diane         | 70    | Anna          | 32    | Preme         | 2     | Tina            | 1     |
| 6      | bromhexine                   | 96    | Bisolvon      | 76    | bromhexine    | 4     | B Hexine      | 6     | Brompec         | 3     |
|        |                              |       | Promobrom     | 2     | Bromso        | 1     | Disol         | 1     | Exolit          | 1     |
|        |                              |       | Mucola        | 1     |               |       |               |       |                 |       |
| 7      | Counterpain                  | 92    |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 8      | Decolgen                     | 78    |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 9      | Actifed formula              | 70    | Actifed       | 49    | Sulidine      | 12    | Polyfed       | 5     | Trofed          | 2     |
|        |                              |       | Bafed         | 1     | Colidine      | 1     |               |       |                 |       |
| 10     | Hirudoid                     | 65    |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 11     | ยาแก้ไอน้ำดำ                 | 64    | เลือดดาว      | 57    | ไอน้ำดำ       | 4     | GPO           | 3     |                 |       |
| 12     | tetracycline/chlortetracycli | 61    | TC Mycin      | 25    | tetracyclin   | 13    | Aureomycin    | 13    | Kano            | 3     |
|        |                              |       | Heromycin     | 2     | TM Mycin      | 2     | ARC Mycin     | 1     | Cobalmycin      | 1     |
|        |                              |       | Liwinermeycin | 1     |               |       |               |       |                 |       |
| 13     | ampicillin                   | 56    | ampicillin    | 38    | Ampicyn       | 3     | Sumapen       | 4     | Ampraxyl        | 3     |
|        |                              |       | Penbritin     | 2     | Pentrexyl     | 1     | Acticillin    | 2     | Kempicin        | 2     |
|        |                              |       | Vicillin      | 1     |               |       |               |       |                 |       |
| 14     | ยาชาตุน้ำขาว                 | 55    | กระต่ายบิน    | 40    | ชาตุน้ำขาว    | 14    | (BLH)         | 1     |                 |       |
| 15     | CPM                          | 49    | CPM           | 40    | (Asian U)     | 3     | Piriton       | 2     | Shor's Niramini | 1     |
|        |                              |       | (Chinta)      | 1     | (GPO)         | 1     | (ถ้วยทอง)     | 1     |                 |       |
| 16     | Vicks                        | 44    |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 17     | ยาสตรีเพื่อบำบัด             | 40    |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 18     | Mybacin                      | 40    |               |       |               |       |               |       |                 |       |
| 19     | cimetidine                   | 38    | cimetidine    | 14    | Ulcemet       | 10    | Tagamet       | 4     | Cimulcer        | 3     |
|        |                              |       | GI 400        | 2     | Pondamett     | 2     | Duodin 400    | 1     | Siamidine400    | 1     |
|        |                              |       | Tagapro400    | 1     |               |       |               |       |                 |       |
| 20     | diclofenac                   | 38    | Voltaren      | 14    | diclofenac    | 9     | Volta         | 5     | Dosanac 25      | 2     |
|        |                              |       | Artharen      | 1     | Covonac (rph) | 1     | Demac 25      | 1     | Diclosian       | 1     |
|        |                              |       | Difelene      | 1     | Frexen S      | 1     | Volifenac50   | 1     | Volitanac50     | 1     |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                       | freq. | ชื่อทางการค้า      | freq. | ชื่อทางการค้า  | freq. | ชื่อทางการค้า  | freq. | ชื่อทางการค้า   | freq. |
|--------|--------------------------|-------|--------------------|-------|----------------|-------|----------------|-------|-----------------|-------|
| 21     | ibuprofen                | 35    | Brufen             | 15    | ibuprofen      | 6     | ibugan         | 3     | buflex 600      | 2     |
|        |                          |       | Brusil syrup       | 1     | Buplex 400     | 1     | Ibrufen fc     | 2     | Ibucin forte 40 | 1     |
|        |                          |       | Ibuman 200         | 1     | I Fen F 400    | 1     | Junifen syrup  | 1     | Ruprofen        | 1     |
| 22     | Marvelon                 | 35    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 23     | Mebendazole              | 35    | Benda 500          | 19    | Fugacar        | 16    |                |       |                 |       |
| 24     | ห่มใจ                    | 34    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 25     | Zema                     | 33    | Zema Lotion        | 17    | Zema Cream     | 12    | Zema           | 4     |                 |       |
| 26     | ors                      | 32    | ors                | 12    | Olyte          | 5     | Oreda          | 4     | Newtower        | 3     |
|        |                          |       | Royal-D            | 3     | D-Champ        | 1     | Di-a           | 1     | Story-k         | 1     |
|        |                          |       | Elecose            | 1     | Super-D        | 1     |                |       |                 |       |
| 27     | ยาสตรีเบนโล              | 31    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 28     | ยาหม่องตราถ้วยทอง        | 31    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 29     | Tonaf                    | 30    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 30     | loperamide               | 29    | Imodium            | 19    | Noxy           | 4     | Dicotil        | 1     | Diara           | 1     |
|        |                          |       | Lodrotil           | 1     | Nox            | 1     | loperamide     | 1     | Vacontil        | 1     |
| 31     | piroxicam                | 28    | piroxicam          | 13    | Feldene        | 7     | Neotica        | 2     | Felgesic        | 1     |
|        |                          |       | Inflam             | 1     | Hwaksone       | 1     | Piram 20       | 1     | Piroxcin 10     | 1     |
|        |                          |       | Posedene 20        | 1     |                |       |                |       |                 |       |
| 32     | diclofenac gel           | 27    | Voltaren Emulgel   | 22    | Demac jel      | 2     | Lofenac gel    | 1     | N-Zen gel       | 1     |
|        |                          |       | Tarjen             | 1     |                |       |                |       |                 |       |
| 33     | ketoconazole             | 27    | Nizoral            | 12    | Fungazol       | 4     | ketoconazole   | 3     | Ninazol         | 3     |
|        |                          |       | Kenazol            | 2     | Ketosil        | 1     | Katsin         | 1     | Kandex 200      | 1     |
| 34     | Travogen                 | 27    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 35     | Strepsil                 | 26    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 36     | Salbutamol               | 25    | Ventolin           | 22    | Salmol         | 2     | Salbutamol     | 1     |                 |       |
| 37     | ยาธาตุน้ำแดง             | 24    | ธาตุน้ำแดง         | 14    | วิทยาตรม       | 8     | GPO            | 1     | โอสถสภา         | 1     |
| 38     | Triamcinolone oral       | 23    | Trinolone          | 14    | Kenalog        | 5     | Kanolone cream | 2     | Oral-t 5g       | 1     |
|        |                          |       | triamcinolone oral | 1     |                |       |                |       |                 |       |
| 39     | ยาคุมตราโป๊ยเซียน        | 20    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 40     | cloxacillin              | 20    | cloxacillin        | 14    | Meiclox        | 4     | Coclox         | 1     | Serviclox       | 1     |
| 41     | Mag77                    | 19    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 42     | ยาหอมตรา5เจดีย์          | 18    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 43     | dextromethphan           | 18    | Romilar            | 6     | dextromethphan | 6     | Dextro         | 4     | Dextrodon S     | 1     |
|        |                          |       | Cortuss            | 1     |                |       |                |       |                 |       |
| 44     | Opsar                    | 18    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 45     | Alum Milk                | 17    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 46     | Betadine                 | 17    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 47     | ENO                      | 17    |                    |       |                |       |                |       |                 |       |
| 48     | orphenadrine+paracetamol | 17    | Norgesic           | 9     | Nurasic        | 2     | Cenasic        | 1     | Congesic        | 1     |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                       | freq. | ชื่อทางการค้า     | freq. | ชื่อทางการค้า        | freq. | ชื่อทางการค้า     | freq. | ชื่อทางการค้า  | freq. |
|--------|--------------------------|-------|-------------------|-------|----------------------|-------|-------------------|-------|----------------|-------|
|        |                          |       | Mera              | 1     | Mygesic              | 1     | Myopas            | 1     | Napsic         | 1     |
| 49     | betametasone-n           | 16    | betametasone-n    | 6     | Betnovate-n          | 6     | Betameth-n        | 1     | Bethasone-n    | 1     |
|        |                          |       | betamesone-n      | 1     | Betasone-en          | 1     |                   |       |                |       |
| 50     | diphenhydramine          | 16    | Benadryl          | 15    | Diphendryl           | 1     |                   |       |                |       |
| 51     | Lomotil                  | 16    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 52     | norfloxacin              | 16    | Lexinor           | 6     | norfloxacin 400      | 5     | Normed            | 1     | Noxine         | 2     |
|        |                          |       | Norxacin          | 1     | Norzaxin             | 1     |                   |       |                |       |
| 53     | Vapex                    | 16    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 54     | glibencamide             | 15    | Daonil            | 11    | Euglucon             | 3     | Gliben            | 1     |                |       |
| 55     | gripewater               | 15    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 56     | indomethacin             | 15    | indomethacin      | 11    | Indocid              | 3     | Indometh          | 1     |                |       |
| 57     | Mercilon                 | 15    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 58     | bisacodyl                | 14    | Dulcolax          | 9     | bisacodyl            | 4     | Monolax           | 1     |                |       |
| 59     | Dimetapp                 | 14    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 60     | hydroxyzine              | 14    | Atarax            | 4     | Abelax               | 2     | Cerax             | 2     | Taraxin        | 2     |
|        |                          |       | Coxyzine          | 1     | Hadoxine             | 1     | Hydrox -10        | 1     | hydroxyzine    | 1     |
| 61     | ketoconazole shampoo     | 14    | Nizoral shampoo   | 13    | ketoconazole shampo  | 1     |                   |       |                |       |
| 62     | pen G 500,000            | 14    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 63     | Postinor                 | 14    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 64     | ผงพิเศษตราราชันย์        | 13    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 65     | alcohol                  | 13    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 66     | cotrimoxazole            | 13    | Bactrim           | 5     | Megaprim             | 2     | Spectrim t        | 2     | Ko-kure forte  | 1     |
|        |                          |       | S-prim            | 1     | Tactrim forte(t man) | 1     | Triprim           | 1     |                |       |
| 67     | Degquadin                | 13    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 68     | Ranitidine               | 13    | Ranidine          | 4     | Xanidine             | 4     | Zantac            | 4     | Zantidon 150   | 1     |
| 69     | metenamic                | 12    | Ponstan           | 10    | Melec 500            | 1     | Dyspen            | 1     |                |       |
| 70     | erythromycin             | 11    | erythromycin      | 5     | ECS                  | 2     | Erythrocin        | 1     | Ilosone (s)    | 1     |
|        |                          |       | Malocin 250       | 1     | Rintacin             | 1     |                   |       |                |       |
| 71     | ketoconazole cream       | 11    | Nizoral Cream     | 10    | Ninazol Cream        | 1     |                   |       |                |       |
| 72     | carminative              | 10    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 73     | hydrogen peroxide        | 10    |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 74     | vit B-one-six-twelve     | 10    | One-six-twelve    | 5     | 3B                   | 2     | BAF-2             | 1     | Cyriamine fort | 1     |
|        |                          |       | Nuerobion         | 1     |                      |       |                   |       |                |       |
| 75     | vitamin b complex        | 10    | vitamin b complex | 9     | B complex (Squibb)   | 1     |                   |       |                |       |
| 76     | ยาขม น้ำเต้าทอง          | 9     |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 77     | ยาธาตุ 4 ตราภิเลน        | 9     |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 78     | clotrimazole+betametason | 9     | Clotrasone        | 4     | Myda-b cream         | 3     | Comazol-beta crea | 1     | Fungiderm B    | 1     |
| 79     | penicillin V             | 9     |                   |       |                      |       |                   |       |                |       |
| 80     | terbutaline              | 9     | Bricanyl          | 5     | terbutaline          | 3     | Asmarine          | 1     |                |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                   | freq. | ชื่อทางการค้า  | freq. | ชื่อทางการค้า       | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|----------------------|-------|----------------|-------|---------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 81     | ซีเฟ็ง28             | 8     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 82     | dimenhydrinate       | 8     | dimenhydrinate | 4     | Dimenate            | 2     | Godimen       | 2     |               |       |
| 83     | metamizole           | 8     | Novalgin       | 3     | Pyrana              | 2     | Knopaine      | 2     | Tagenon       | 1     |
| 84     | multivitamin         | 7     | mtv            | 4     | multicap            | 1     | Newphavit     | 1     | Osmo          | 1     |
| 85     | niclosamide          | 8     | Yomesan        | 5     | Hexin               | 1     | Shor's mesan  | 1     | Zenda 1000    | 1     |
| 86     | vitamin c            | 8     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 87     | ยาหอมตราราชสีห์วงน้ำ | 7     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 88     | มหาหิงคุ์            | 7     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 89     | ambroxol             | 7     | Mucosolvan     | 4     | Bro-am              | 1     | Misovan       | 1     | Mucobrox      | 1     |
| 90     | calamine lotion      | 7     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 91     | Disento              | 7     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 92     | triamcinolone cream  | 7     | Aristocort A   | 3     | triamcinolone cream | 2     | Aristocort    | 1     | Simacort      | 1     |
| 93     | ยาแก้ไอตราง          | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 94     | ยานัตถ์หอมมี         | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 95     | ยาอมตราตะขาม         | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 96     | ยาชมตราใบห่อ         | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 97     | ยาหม่องตราลิง        | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 98     | babydol              | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 99     | Banner Protein       | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 100    | Brygel               | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 101    | Rulid                | 6     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 102    | ยาเขียวตราใบโพธิ์    | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 103    | ยาแดง                | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 104    | acyclovir cream      | 5     | Virogon        | 2     | Vircox              | 1     | Viron Cream   | 1     | Zovirax cream | 1     |
| 105    | Carbocysteine        | 5     | Rhinathiol     | 3     | Flemex              | 1     | Pectox        | 1     |               |       |
| 106    | CDR                  | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 107    | cephalexin           | 5     | Kellex         | 3     | Ceporex             | 1     | Ibilex        | 1     |               |       |
| 108    | Dexoph               | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 109    | domeperidone         | 5     | Motilium-m     | 3     | Motidom             | 1     | domeperidone  | 1     |               |       |
| 110    | Fitne                | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 111    | Glucophage           | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 112    | Lopid                | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 113    | Margaret             | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 114    | Microgynon           | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 115    | Neotica balm         | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 116    | piroxicam gel        | 5     | Piroxil gel    | 3     | Feldene gel         | 1     | Flamic gel    | 1     |               |       |
| 117    | plaster              | 5     | Tensoplast     | 3     | Handymed            | 1     | plaster       | 1     |               |       |
| 118    | Terco-d              | 5     |                |       |                     |       |               |       |               |       |
| 119    | ยาแก้ไอตราง          | 4     |                |       |                     |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                   | freq. | ชื่อทางการค้า  | freq. | ชื่อทางการค้า      | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|----------------------|-------|----------------|-------|--------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 120    | ยากวาดตราไบโพซี่     | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 121    | ยาแก้ไอหอมปอยใหม่    | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 122    | ซางามะระหง           | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 123    | Acyclovir tablet     | 4     | Zovirax        | 4     |                    |       |               |       |               |       |
| 124    | Augmantin            | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 125    | Andriol              | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 126    | Apacur               | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 127    | betametasone cream   | 4     | Betnovate      | 2     | betametasone cream | 2     |               |       |               |       |
| 128    | Bisolvon-x           | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 129    | Buscopan             | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 130    | Burnal               | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 131    | cinarizine           | 4     | Stugeron       | 3     | cinarizine         | 1     |               |       |               |       |
| 132    | condom               | 4     | Kingtex        | 3     | Durex              | 1     |               |       |               |       |
| 133    | famotidine           | 4     | famotidine     | 2     | Fatidine           | 1     | Ulceran       | 1     |               |       |
| 134    | Fisherman's friend   | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 135    | flunarizine          | 4     | Sibelium       | 2     | Sobelin            | 2     |               |       |               |       |
| 136    | FMP                  | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 137    | Hemovit              | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 138    | Iyafin               | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 139    | Magesto              | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 140    | Nasorest             | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 141    | Optal                | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 142    | Relifex              | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 143    | Unison enema         | 4     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 144    | เซียงเพียวอิ้ว       | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 145    | บวดทาบ               | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 146    | ยานัตถ์หอมขี้ต       | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 147    | ยาหวานรงน้ำเต้าทอง   | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 148    | ยาหอมตราราชรถ        | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 149    | ยาน้ำเซากุบ          | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 150    | ยาหอมตราเด็กในพานทอง | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 151    | Air-x                | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 152    | albendazole          | 3     | Zentel         | 2     | Alda               | 1     |               |       |               |       |
| 153    | Catergot             | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 154    | Capacol              | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 155    | clotrimazole cream   | 3     | Canesten Cream | 2     | Clotrimazole cream | 1     |               |       |               |       |
| 156    | D-coate              | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 157    | Dermovate cream      | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |
| 158    | Distlatyl            | 3     |                |       |                    |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                       | freq. | ชื่อทางการค้า    | freq. | ชื่อทางการค้า     | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|--------------------------|-------|------------------|-------|-------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 159    | Doxycycline              | 3     | Doximed          | 1     | Malbac            | 1     | Vibramycin    | 1     |               |       |
| 160    | Fluimucil                | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 161    | Incidal                  | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 162    | miconazole+triamcinolone | 3     | Fungisil-t       | 2     | Tara-plus         | 1     |               |       |               |       |
| 163    | Microgest                | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 164    | Oxyphenicyclimine        | 3     | Daricon          | 1     | Oxyphenicyclimine | 1     | Proclimine    | 1     |               |       |
| 165    | Perivit                  | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 166    | Pock                     | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 167    | prednisolone cream       | 3     | prednisolone cr. | 2     | Unipred           | 1     |               |       |               |       |
| 168    | Seratiopeptidase         | 3     | Denzo            | 2     | Danzen            | 1     |               |       |               |       |
| 169    | Sufed                    | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 170    | terfenadine              | 3     | Fenason          | 1     | Teldane           | 1     | Terdine       | 1     |               |       |
| 171    | Trosyd cream             | 3     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 172    | vitamin e                | 3     | vitamin e        | 2     | vitamin e natural | 1     |               |       |               |       |
| 173    | ชาตราใบแก้ว              | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 174    | ยาแก้ไอขององค์การเภสัชฯ  | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 175    | ยาหม่อง                  | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 176    | ยาแก้ไอชวนป่วย           | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 177    | ฟัวลิงท์                 | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 178    | ยากระสับสันตราเด็กในพานท | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 179    | ยากุมแพลงละ 15 บาท       | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 180    | ยาหยอดตา                 | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 181    | ยาปลามังกร               | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 182    | ยาเหลือง                 | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 183    | Albothyl                 | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 184    | Anamai                   | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 185    | antacid                  | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 186    | Bactroban                | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 187    | Belcid                   | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 188    | boxing linament          | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 189    | brompheniramine          | 2     | brompheniramine  | 1     | Dimetane          | 1     |               |       |               |       |
| 190    | Brooklax                 | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 191    | Buscopan plus            | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 192    | Calcium c sandoz         | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 193    | Centrum                  | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 194    | Clarityne                | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |
| 195    | clotrimazole vag tab     | 2     | Canesten vag     | 1     | cotren vagina tab | 1     |               |       |               |       |
| 196    | codeine+guaifenesin+phe  | 2     | Ropect           | 1     | Rolar             | 1     |               |       |               |       |
| 197    | Codepect                 | 2     |                  |       |                   |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                    | freq. | ชื่อทางการค้า   | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|-----------------------|-------|-----------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 198    | Combizym              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 199    | Cystocin              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 200    | Daflon                | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 201    | Dexamethasone         | 2     | Decadron        | 1     | Dexamethasone | 1     |               |       |               |       |
| 202    | Dimophen              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 203    | Flatulance formula    | 2     | Corisul         | 1     | Flatulence    | 1     |               |       |               |       |
| 204    | fluocinolone+neomycin | 2     | Fluonid-n cream | 1     | Synalar-N     | 1     |               |       |               |       |
| 205    | Fulcin                | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 206    | Gacida                | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 207    | Gynecon               | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 208    | hydrochlorothiazide   | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 209    | Histaoph              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 210    | Kamillosan M          | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 211    | Kremil-S              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 212    | Losec                 | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 213    | Meditapp              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 214    | Mucil granule         | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 215    | Nordett               | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 216    | One day               | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 217    | Parafon forte         | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 218    | Pernazene             | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 219    | Prodnisolone-n        | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 220    | Proctosedyl           | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 221    | Rocof                 | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 222    | Rovamycin             | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 223    | Scott emulsion        | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 224    | Sevenssea             | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 225    | sulindac              | 2     | Suldinac        | 1     | Clinoril      | 1     |               |       |               |       |
| 226    | terbutaline expect    | 2     | Bricanyl expect | 1     | Terbon expect | 1     |               |       |               |       |
| 227    | Tilcotil              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 228    | Tolperisone           | 2     | Mydocalm        | 1     | Risocalm      | 1     |               |       |               |       |
| 229    | Vicool                | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 230    | Vitera-m              | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 231    | Zambac                | 2     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 232    | ยาเขียว               | 1     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 233    | ยาล้างตา              | 1     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 234    | ยาคลองเลื้อ 11 ตัว    | 1     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 235    | ยากุมกำเนิดทุกชนิด    | 1     |                 |       |               |       |               |       |               |       |
| 236    | ยาเขียวนายณ์ครอบจักร  | 1     |                 |       |               |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                      | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|-------------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 237    | ชาจามรี                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 238    | ยาแก้ไอตราตะขาบ         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 239    | ยาแก้หวัดตรางู          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 240    | ยาเขียวตราใบห่อ         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 241    | ยากวาดตราใบโพธิ์        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 242    | พืมน้ำมันตรางมโนราห์    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 243    | ยาลดความอ้วนตราเหวี่    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 244    | ยาดมต่างๆ               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 245    | ยาธาตุ                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 246    | ประสะบอแรด              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 247    | ยาผงเลื่อ 11 ตัว        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 248    | เลื่อ 11 ตัว แผ่น       | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 249    | ยาขม น้ำเต้าทอง         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 250    | ยาขมขิง น้ำเต้าทอง      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 251    | ยาขมต้ม                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 252    | ยาหอมการะเกด            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 253    | ปอกูดแอียปอ             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 254    | ยากุมารตราไก่           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 255    | ยาหอมพรมมา              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 256    | ยาถ่ายระตมพล            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 257    | ยาขับน้ำคาวปลา          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 258    | กุมารตกปลาซ่อน          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 259    | ยาหอมตราหมู             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 260    | ยาดานชโมย (คาบตู)       | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 261    | ยาริตสีดวงทวาร (รักไทย) | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 262    | ยาผงมโนราห์ (นาคพันพิช) | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 263    | ยาถ่ายพยาธิเด็ก         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 264    | ยาเม็ดตกเบ็ด            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 265    | ยาเขียวตรางู            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 266    | น้ำมันดอกไม้ม้าขาว      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 267    | สาหร่าย                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 268    | กุมารบินเพชร            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 269    | Acmicin t1              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 270    | Actal                   | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 271    | Adalat retard           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 272    | Adifax                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 273    | AgSulfa                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 274    | AIOH gel                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 275    | Alaxan                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                 | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|--------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 276    | Aldomet            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 277    | Alinamin-f         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 278    | Almagel (GPO)      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 279    | aluminum           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 280    | Amacome (s)        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 281    | Apu-sulin          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 282    | Asmophen           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 283    | aspirin            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 284    | Asthmasolon        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 285    | Banocin            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 286    | Begesic            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 287    | Berraga            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 288    | Bichaconew         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 289    | Bismatyl           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 290    | Bisolax            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 291    | Burnal plus        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 292    | Brodelax           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 293    | Bromphed           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 294    | Cadexin-n          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 295    | Cadramine-v lotion | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 296    | calamine powder    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 297    | Calamine-d lotion  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 298    | Catalin            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 299    | Capirax-10         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 300    | chloramp oint      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 301    | chloramphenicol    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 302    | Chlorhiscough (s)  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 303    | Coldton            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 304    | Collomack          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 305    | Cologen            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 306    | Congell            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 307    | Conjune            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 308    | Contac 500         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 309    | Cyclo-progynova    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 310    | Daktacort          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 311    | Dalacin-c          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 312    | Damine expectorant | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 313    | Decol (s)          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 314    | Decon tab          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                     | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|------------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 315    | Depogestin             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 316    | Derperdon              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 317    | Dexacil eye drop       | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 318    | Diagest                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 319    | Diclocil               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 320    | Dicyclomine            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 321    | Dimetane - expectorant | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 322    | Distaclor              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 323    | Diura                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 324    | Doxella                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 325    | Ecosone cream          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 326    | Effortil               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 327    | Enaril 5               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 328    | Endogest (siam)        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 329    | Essaven                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 330    | Essentiale             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 331    | Eumovate               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 332    | Experta biogel         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 333    | Extra e                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 334    | Eye mo                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 335    | Eye-gene               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 336    | Fecol                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 337    | Fen tab 500            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 338    | Ferrous sulfate        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 339    | Franol                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 340    | Fucidin                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 341    | Gasmagin               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 342    | Gelusil                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 343    | Gelusil MPS            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 344    | Gentaderm              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 345    | Geriatric pharmaton    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 346    | Glan-gin               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 347    | Gyonep                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 348    | Haliborange            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 349    | Impelium               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 350    | Intal aerosol          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 351    | Ismo                   | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 352    | Isordil 10, 5          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 353    | Iso-triaupin s.p.      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                    | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|-----------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 354    | Kenacomb              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 355    | Kenya-I               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 356    | Kenyamine tab         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 357    | Komapain              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 358    | Lactacid              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 359    | Lecithin              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 360    | Lina green            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 361    | Lipanthy 300          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 362    | Macitane C            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 363    | magnesium trisilicate | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 364    | Marnon                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 365    | Mebenlax              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 366    | Merthiolate           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 367    | Methopine             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 368    | miconazole cream      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 369    | Minulet               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 370    | Mix tussis            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 371    | Mobilat               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 372    | Moduretic             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 373    | mom (GPO)             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 374    | Munobal 5             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 375    | Muscelax              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 376    | Muscol                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 377    | Musxan                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 378    | Nasalgen              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 379    | Nasol                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 380    | Nasol nebulizer       | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 381    | Nasosin               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 382    | Neodaga               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 383    | Neoprofen             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 384    | Neoptal               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 385    | Nephrondark           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 386    | Nesdec drop           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 387    | Nicosol               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 388    | Noracold              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 389    | Noristrat             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 390    | NSAID                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 391    | Nutacough             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 392    | Obimin-af             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|-------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 393    | Opsaramp          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 394    | Orbelax           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 395    | Oruvail           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 396    | Oxy-mycin         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 397    | Pandene           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 398    | Pangesic          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 399    | Panoxyl gel       | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 400    | Panvit            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 401    | Pardon-CD         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 402    | Penglobe          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 403    | Pe-pex            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 404    | Pharmagin         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 405    | Pharmaton         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 406    | Plokton tab       | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 407    | Polifoxin         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 408    | Polixan           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 409    | Polyoph           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 410    | Profinid gel      | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 411    | Premarin          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 412    | Presco            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 413    | Quadriderm cream  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 414    | Ramacol           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 415    | Ravitor injection | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 416    | Regain            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 417    | Renitec 20        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 418    | Renitec 5         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 419    | Rhinocort         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 420    | Rigevidon         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 421    | Robitussin        | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 422    | Robitussin-DM     | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 423    | Schering          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 424    | S. Cough          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 425    | Selsun            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 426    | Ser-ap-es         | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 427    | Sidual            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 428    | Simeco            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 429    | Sinusaid          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 430    | Skinoren cream    | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 431    | Sodamint          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |

ตารางที่ 17 แสดงข้อมูลรายการยาที่มีการจำหน่ายเป็นมูลค่ามาก 20 อันดับแรกในร้านยาเรียงอันดับจากมากไปน้อย

| อันดับ | ยา                      | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. | ชื่อทางการค้า | freq. |
|--------|-------------------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|---------------|-------|
| 432    | Sofradex                | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 433    | Spersadexoline          | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 434    | Spersallerge            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 435    | Sporal                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 436    | Stress                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 437    | Sucral tab              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 438    | Synflex                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 439    | Tarivid                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 440    | Tauglicolo              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 441    | Tears natural           | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 442    | Terracol A              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 443    | Thimerosal              | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 444    | Topicorte               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 445    | Travocort               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 446    | Tricolgen               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 447    | Triquilar               | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 448    | Tusno                   | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 449    | Veragel                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 450    | Vick lozenge            | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 451    | vitamin b1 (newcharoen) | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 452    | vitamin b12 injection   | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 453    | Vitacap                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 454    | Vitaral                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 455    | Vitop                   | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 456    | Volagel tab             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 457    | Voragas gel             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 458    | Zaditen                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 459    | Zanclox 500             | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 460    | Zinnat                  | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 461    | Zocor                   | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
| 462    | Zyloric                 | 1     |               |       |               |       |               |       |               |       |
|        |                         |       |               |       |               |       |               |       |               |       |
|        |                         |       |               |       |               |       |               |       |               |       |
|        |                         |       |               |       |               |       |               |       |               |       |

## เอกสารอ้างอิง

1. แบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2539 การสำรวจรายได้ (สศส.2)
2. แบบสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2539 การสำรวจรายการค่าใช้จ่ายของครัวเรือน (สศส.3)

ภาคผนวก

แบบสอบถามงานวิจัย

### คำชี้แจง (สำหรับผู้เก็บข้อมูล)

1. ดัชนีผู้บริโภคฯ เป็นกลไกอันหนึ่งของรัฐบาลในการติดตาม และกำกับความผันผวนของราคาขายปลีกของยา โดยเฉพาะภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และเนื่องจากยาเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ของการดำรงชีพ ดัชนีราคาผู้บริโภคจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคฯนั้น กองดัชนีราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ อาศัยรายการยาจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ มากำหนดเป็นรายการยาในตะกร้ายาที่ครัวเรือนซื้อกินเองจากร้านขายยา เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ตะกร้ายากรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นรายการที่กำหนดมาในอดีต อาจจะไม่สะท้อนถึงการบริโภคยาของประชาชนในปัจจุบัน สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย (สวสท) จึงเห็นความจำเป็นที่จะทำการสำรวจเพื่อปรับตะกร้ายาให้เหมาะสม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศอย่างมากในด้านข้อมูล และยังเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติต่อไป

2. ในขั้นตอนของการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคฯ ข้อมูลที่สำคัญเบื้องต้น คือ รายการยาที่ประชาชนมีการบริโภคเป็นมูลค่าสูง เพื่อให้ได้ข้อมูลนี้ สวสท จึงต้องการสำรวจข้อมูลโดยตรงจากร้านยา ข้อมูลที่ต้องการสำรวจได้แก่

- รายการยาที่มียอดจำหน่ายรวมในร้านเป็นมูลค่าสูงที่สุด 20 รายการแรก
- และบุคลากรร้านยาจ่ายยาแต่ละรายการไปเพื่อรักษาโรคหรืออาการอะไร (ต้องการข้อมูลของการจ่ายยาจริง ไม่ใช่ข้อมูลตามทฤษฎี)

โดยกำหนดเกณฑ์การเก็บข้อมูล เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ข้อมูลจากร้านยา ขย.1 หรือ ขย.2 ในเขตเทศบาลจังหวัดละ 5 ร้าน
2. ข้อมูลจากร้านยา ขย.1 หรือ ขย.2 ในเขตเทศบาลที่ใกล้เคียงผู้มีรายได้น้อย (เขตสลัม) จังหวัดละ 4 ร้าน
3. ข้อมูลจากร้านยา ขย.1 หรือ ขย.2 ในเขตสุขาภิบาลจังหวัดละ 4 ร้าน โดยเก็บ 2-4 อำเภอๆละ 1-2 ร้าน

รวมแล้วต้องการข้อมูล จากร้านยาจังหวัดละ 13 ร้าน

3. สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทย มีข้อมูลจากร้านยาบางร้านแล้ว ดังนั้นในการเก็บข้อมูล ขอความกรุณาเก็บข้อมูลจากร้านที่ ไม่มีรายชื่อตามที่แนบมาข้างท้าย

สถาบันวิจัยสาธารณสุขไทยใคร่ขอความกรุณาท่านช่วยเก็บข้อมูลและส่งกลับ ภายในวันที่ 13 ตุลาคม 2540 มายัง

อาจารย์ ดร. รุ่งเพชร สกุลบำรุงศิลป์

โครงการจัดตั้งภาควิชาบริหารเภสัชกิจ

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท กทม. 10330

โทรศัพท์ (02) 218-8388-9 โทรสาร (02) 255-8227

สถาบันฯ ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่องานวิจัยและต่อประเทศในส่วนรวม

**แบบสำรวจรายการยา**  
**เพื่อการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคหมวดค่ายาและค่ารักษาพยาบาล**

ชื่อร้านยา \_\_\_\_\_

ที่อยู่ อำเภอ/เขต \_\_\_\_\_ จังหวัด \_\_\_\_\_

เขตการปกครอง ☐ เขตเทศบาล ☐ เขตสุขาภิบาล ☐ เขตเทศบาลใกล้เคียงผู้มีรายได้น้อย

ประเภทของร้านยา ☐ ขย.1 ☐ ขย.2

เภสัชกรประจำตลอดเวลาทำการ ☐ มี ☐ ไม่มี

ในตารางข้างล่าง กรุณากรอกชื่อยาที่มียอดจำหน่ายรวมเป็นจำนวนเงินสูงที่สุดในร้าน 20 รายการ และยานั้นนำไปเพื่อรักษาโรคหรืออาการอะไร

| ชื่อทางการค้าของยา | โรคหรืออาการที่รักษา |
|--------------------|----------------------|
| 1.                 | 1.                   |
| 2.                 | 2.                   |
| 3.                 | 3.                   |
| 4.                 | 4.                   |
| 5.                 | 5.                   |
| 6.                 | 6.                   |
| 7.                 | 7.                   |
| 8.                 | 8.                   |
| 9.                 | 9.                   |
| 10.                | 10.                  |
| 11.                | 11.                  |
| 12.                | 12.                  |
| 13.                | 13.                  |
| 14.                | 14.                  |
| 15.                | 15.                  |
| 16.                | 16.                  |
| 17.                | 17.                  |
| 18.                | 18.                  |
| 19.                | 19.                  |
| 20.                | 20.                  |